

ÅBRINKEN 50 ÅR

FESTSKRIFT

FORFATTET AF NUVÆRENDE OG TIDLIGERE BEBOERE I
ANLEDNING AF ÅBRINKENS 50-ÅRS JUBILÆUM

August 2005

Festskrift

*forfattet af nuværende og tidligere beboere
i anledning af Åbrinkens 50-års jubilæum*

Redaktion: Inge Lis Larsen og Karen Rostrup Böyesen

Vignetter: Inge Falkentorp

Korrektur: Hanne Jette Bargmann

Sats: Henrik Brandt-Pedersen

Tryk: Narayana Press

Oplag: 600 eks.

Forside: Vibe Aymo-Boot

Bagside: Perspektivtegning af Åbrinkens rækkehuse
v/Johan Christensens Tegnestue, 1953

Sponsorer: BRFKredit, DanBolig Virum-Lyngby, DATEA,
EDC Mæglerne Hjort, Johannes Fog, Københavns Tagdækning,
Rambøll Danmark og Realkredit Danmark

Printet in Denmark, 2005

ISBN: 87-990922-0

Forord, side 7

Åbrinken blev løsningen, side 9
Kirsten Bardram Jørgensen, Åbrinken 221

Åbrinken før Åbrinken, side 15
Klavs Randsborg, Åbrinken 39

På besøg hos Lise Strandberg, side 25
Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Takt og tone i starten, side 31
Tove Simoni, Åbrinken 86

Barn i Åbrinkens begyndelse, side 33
Peter Gabriel, Åbrinken 75

Ung i Åbrinkens begyndelse, side 37
Birgitte Henriques, Åbrinken 8

Besøg hos Bida Wohlert, side 43
Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Hulebyens storhedstid og andre hyggelige ulykker, side 49
Anders Jerichow, tidligere Åbrinken 191

Den sorte Engel, side 57
Inger Frøkiær, Åbrinken 251

At vokse op i Åbrinken, side 61
Line Strandgaard, Åbrinken 153

At finde ro i hverdagen, side 65

Astrid Honoré, Åbrinken 53

Min første isfugl, side 71

Claus Ørsted, Åbrinken 161

Drømmen om paradiset, side 73

Aliza Stern, Åbrinken 37

Åbrinkliv i børnehøjde 2005, side 81

Inge Lis, Åbrinken 35

Åbrinken 247, den dejligste adresse i hele verden, side 85

Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Gode naboer i Åbrinken, side 91

Tine Pedersen, Åbrinken 108

Far-søn-ture i 90'erne, side 93

Søren Boesen, Åbrinken 79 &

Gert Kristensen, Åbrinken 191

Grundejerforeningens bestyrelse, side 99

Johan F. Simony, Åbrinken 86

Åbrinkens Grundejerforening eller rettere:

Åbrinkens Varmeforening?, side 103

Niels Holm, Åbrinken 30

Sætter vi pris på Åbrinken?, side 109

Niels Larsen, Åbrinken 35

Forord

I efteråret 2004 deltog jeg i grundejerforeningens generalforsamling. Under 'Eventuelt' fortalte Henrik Brade om et udvalg, der var nedsat med henblik på festligheder i anledning af Åbrinkens jubilæum lørdag den 13. august 2005.

Jeg havde allerede et stykke tid tænkt over, og talt med Karen Rostrup Böyesen i nr. 30 om, at et festskrift i den anledning måtte være passende, og det fortalte jeg om på generalforsamlingen. I referatet blev interesserede opfordret til at møde op hos mig. Vi afholdt fire møder, hvor snakken gik. Der var emner nok, faktisk havde vi idéer til flere bøger. Men lige nu har vi altså denne her.

Alle bidrag til bogen, renskrivning, korrekturlæsning, tegninger, fotos samt layout er udført af åbrinkere. Kun selve trykningen har vi købt uden for egne rækker, og hertil har Jan Frøkiær fra festudvalget søgt og fået sponsorstøtte fra lokale virksomheder, ligesom grundejerforeningen har ydet et tilskud.

Tak til alle som har bidraget til, at dette festskrift kunne komme på tryk.

Vi har i festskriftudvalget haft det rigtig godt med at skrive bogen, så nu håber vi, at I kære naboer og andre interesserede vil hygge jer med at læse den.

God fornøjelse.

Inge Lis Larsen, nr. 35

Åbrinken blev løsningen

af Kirsten Bardram Jørgensen, Åbrinken 221

I oktober 1968 skulle min mand og jeg – begge arkitekter – finde en bolig til os og vores to børn på 3 og 5 år efter at have været bosat i udlandet i en del år. Vi ville jo gerne selv tegne et hus og få det bygget, men vi stod og manglede bolig her og nu. Vi var på ferie i Danmark i 14 dage og skulle på den tid finde ‘huset’. Området havde vi defineret til nord for København, dog ikke nordligere end Vedbæk og ikke vestligere end Bagsværd. Vi kontaktede områdets ejendomsmæglere og fik en liste over huse af interesse. Prisen måtte helst ikke overstige 230.000 kr., og vi skulle kunne gå rundt om huset – det måtte ikke være et rækkehus. Listen blev på 84 ejendomme i det udvalgte område.

Så begyndte jagten. På grund af den begrænsede tid kørte vi rundt fra morgen til aften, så på husene og satte bemærkninger på det skema, vi havde lavet. Vi var godt trætte om aftenen, når vi kom tilbage til mine forældre, som gav os husly i de to uger.

Da vi havde bedømt de 84 huse, måtte vi konstatere, at vi ikke ønskede at bo i nogen af dem. De var enten for små, for grimme, for upraktiske, for dårligt placeret på grunden, for plaget af trafikstøj, at for ringe kvalitet eller placeret, så de ikke egnede sig for vores børn, som vi gerne ville give en barndom med så gode udfoldelsesmuligheder som muligt. Vi måtte altså se på flere huse og gennemgik derfor atter boligannoncer. Her stødte vi på én, ganske vist et rækkehus, men med ‘en helt ugeneret have’. Vi blev nysgerrige.

Hvordan kunne det lade sig gøre? Vi tog til Åbrinken 221 ... og ganske rigtigt: Naboer og genboer kunne ikke se ind i haven. Der var så mange og store træer, at indblik ikke var muligt, men det medførte jo desværre også, at heller ikke solen kunne nå ned i haven.

Selv om vi var enige om, at der måtte fældes en del træer – og at dette ville medføre indblik fra naboer og genboer – ja, så var vi overbeviste om, at her var vores hus. Her fik vi opfyldt langt de fleste af vores ønsker. Allerede i døren fornemmede vi en højere kvalitet end i de andre huse, vi havde set i samme prisniveau: Der var en god atmosfære, pæne trægulve, mange indbyggede skabe, især det lave skab lige til venstre for indgangsdøren med sin pæne træplade gjorde indtryk på mig (vi bor i et af de små huse), det dejlige store badeværelse og garagen (som godt nok ikke er blevet brugt ret meget som garage siden, men som har været et glimrende værksted og opbevaringsrum). Også planløsningen tiltalte os. Alle de betingelser, vi stillede til beliggenhed, blev opfyldt: Gode udfoldelsesmuligheder for børnene, ingen trafikstøj og en pragtfuld natur. Lige for enden af vejen kan man følge Mølleåen helt ud til Øresund, og vi er kun få minutter fra Geels Skov. At København ligger så tæt på, gør det helt fuldkomment. Jagten var slut, vi købte huset og bor her endnu – 37 år efter. Vi fik ikke tegnet og bygget vores eget hus. Vi er godt tilfredse her.

Ikke kun huset havde en god atmosfære, det gjaldt hele området. Der var et leben af børn i samme alder som vores, og der var gang i livet på vejen og de grønne arealer. Også mellem de vokse var der en dejlig omgangsform, nogle blev nære venner, andre havde man bare en lille snak med, men stemningen var varm og god. Det er stadig tilfældet.

Åbrinkens oprindelse og udvikling

I forbindelse med 50-års jubilæet fik jeg lyst til at finde oplysninger om Åbrinkens oprindelse og udvikling. Via en af beboerne fik jeg kontakt til Peter Christensen, barnebarn af Åbrinkens bygherre, Johan Christensen. Han fortalte, at firmaets egen tegnestue havde stået for udformningen af bebyggelsen. Farverne, de gule mure, røde bjælker og blågrønne tagrender og nedløbsrør, blev valgt af hans far, Holger Christensen. Han satte kvalitet meget højt og var meget omhyggelig med valg af materialer. Da Åbrinken blev bygget, skulle en vis procent af arbejdsmændene i byggeriet være ufaglærte. Det er grunden til, at skillevægge og gavle er udført i beton. Gavlene blev så skalmuret med den røde mursten, de fremtræder med i dag. Navnet 'Åbrinken' blev også valgt af firmaet.

I Teknisk Forvaltning fandt de velvilligt gamle sager angående Åbrinken frem til mig. Her kunne jeg se, at af Åbrinkens 193 huse er de 26 stadig beboet af de oprindelige ejere. Hvert ottende hus er dermed beboet af nogen, der har boet her i samfulde 50 år. Det er da tegn på tilfredshed. Hertil kommer, at adskillige er flyttet fra de små huse til et af de store, og at mange 'nye' tilflyttere faktisk er vokset op i Åbrinken.

Materialet i forvaltningen viste også en stor trang til at udføre tilbygninger. De første ansøgninger er dateret så tidligt som 1956, og i dag er der kun få huse, der ikke har bygget til. Desuden har rigtig mange udført indvendige ændringer – man har gjort meget for at undgå at flytte, hvis pladsen blev trang.

I selve bebyggelsen er der også sket ændringer: Butikstorvet med købmand, bager og slagter er blevet til kirkesal og restaurant (p.t. Bellini). På 1. sal har der i mange år været en frisør, Salon Stense. I forlængelse heraf er bygget en række andelsboliger. De

gamle pensionistboliger ved siden af er revet ned, og i 2004 har Landsforeningen Evnesvages Vel (LEV) bygget ungdomsboliger.

Også i Byhistorisk Samling mødte jeg stor hjælpsomhed, da jeg ville finde gamle matrikelkort og luftfotos frem. Matrikelkortene viser, at jorden er en udstykning fra Brede Klædefabrik, og luftfotoene viser dels, at jorden blev brugt til landbrug, før der blev bygget, dels at der var et vandhul midt i området, som må være blevet fyldt op i forbindelse med byggeriet. En opfyldning der senere har voldt nogle af husejerne store problemer.

De gamle fotos minder én om, hvor meget Åbrinkens omgivelser har ændret sig. Der er opført flere større byggerier lige i nærheden: Teknikerbyen i 1971, Geelskovparken i 1972 og Viggo Jarls

Luftfoto fra 50'erne.

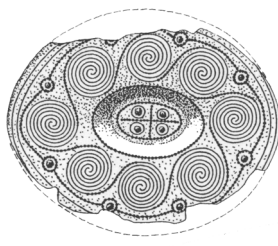
Kollegium i 1975 – og aktuelt opføres der 12 nye rækkehuse som nabo til kollegiet. Hvordan området ser ud om 50 år, kan vi kun gætte på. Der er jo ikke frie arealer, der kan bebygges. Vil nogle af de eksisterende bebyggelser blive revet ned og nye opført? Ændringer vil der jo nok ske, men vi kan håbe for fremtiden, at man vil tage vare på naturen, så det stadig vil være muligt at nyde de skønne områder i egnen omkring Åbrinken.

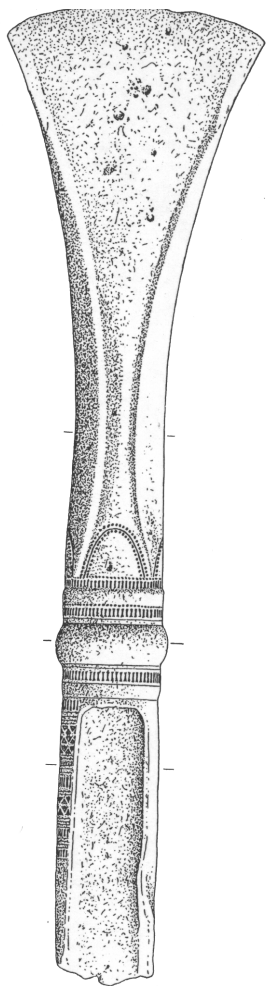
Åbrinken før Åbrinken

af Klavs Randsborg, Åbrinken 39

Hver en plet i Danmark, ja i hele verden, har en historie, som der oven i købet findes levn og spor af. Åbrinken ligger i et grønt område, og netop i skovene er der bevaret flere gravhøje, marker og andet fra oldtiden end på det åbne land, endsige de bebyggede områder. Inden for blot 500 meter fra Åbrinken og sandelig et par kilometer væk, kan vi finde mange arkæologiske levn, som måske giver søndagsturen lidt ekstra krydderi, når man har et kort til hjælp.

Det er oven i købet så heldigt, at en arkæolog for nogle år siden som sit speciale satte sig ned og lavede kommenterede kort over de fund, der dengang kendtes fra Lyngby-Taarbæk og Søllerød kommuner (Knudsen, 1982). I hans bog kan man også finde henvisninger til anden litteratur. Men inden vi kommer så vidt, må jeg lige minde om museet Vedbækfundene på Gl. Holtegård, som udstiller bopladsfund og grave fra Ertebøllekulturen (ca. 5000 f.Kr.), de sidste stenalderjægere og fiskere i kommunerne. Vedbækfundene er, efter min mening, Søllerød Kommunes virkelige 'guld' – fund af international arkæologisk betydning. Det er en udstilling for mange sanser og for alle, selv små børn som mine egne engang, og rollerne fra Brede Børnehave. Også 'Flækken', den lokale amatør-arkæologiske forening, ud-

stiller arkæologiske fund, nemlig på Frieboeshvile (Byhistorisk Samling), der ligger ved Kongevejen lige nord for Kgs. Lyngby.

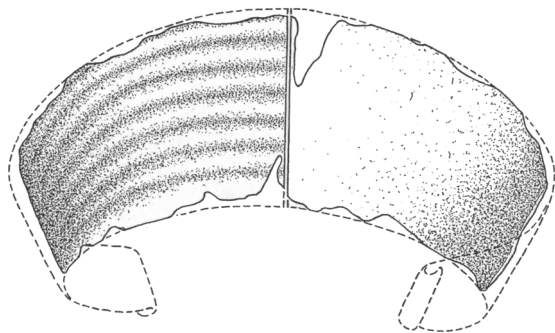
I Åbrinkens umiddelbare nærhed er der ingen kendte spor fra jægerstenalderen, men stenalderfolk med bopladser ved Øresund eller Furesøen har givetvis færdedes her. Fra den tidlige bondestenalder (efter ca. 4000 f.Kr.) kendes bl.a. rester af dysser i Geels Skov. I Geels og Ravnholm skove er der desuden mange gravhøje fra bronzealderen (1700-500 f.Kr.), i Ravnholm Skov bl.a. med fund fra den yngre bronzealder (Knudsen, 1982). Kort over disse fund kan findes i stiklommen bag i bogen.

Et par gravhøje på Frilandsmuseets senere grund blev i 1829 udgravet af den kommende Christian VIII samt C.J. Thomsen – skaberen af teorien om en sten-, en bronze-, og en jernalder (Glob, 1973; Aner & Kersten, 1973). Højene indeholdt bl.a. et par fine gravfund fra ældre bronzealder, det ene

med et kortsværd, en våbenøkse og et fyrtøj, det andet med et smukt langsværd lavet i Sydtyskland og også et fyrtøj; en tredje grav indeholdt bl.a. en fin halskrave af bronze til en kvinde. Disse folk, givetvis af høvdingebyrd, herskede sikkert over den jord,

Åbrinken i dag ligger på. Fundbeskrivelserne antyder, at gravene var næsten lige så velbevarede som de berømte egekistefund med dragter og andet af organisk materiale – Egtvedpigen, Skrydstrup-pigen, Muldbjergmanden osv. – der i dag kan beundres på Nationalmuseet. Det er synd, at højene på Frilandsmuseet ikke blev udgravet blot 50 eller 100 år senere, hvor metoderne var så meget bedre – for ikke at tale om i dag! I øvrigt havde den ene høj været anvendt som henrettelsesplads i nyere tid.

Geels Skov er også fuld af langstrakte firkantede marker, der ses som skelvolde og terrassekanter (Knudsen, 1982; Nielsen, 1984).

Disse marker er fra yngre bronzealder og begyndelsen af jernalderen, ca. 1000-0 f.Kr. – prøv selv at finde dem med kortet i hånden! På markerne ligger også flere sten med såkaldte skålgruber (helleristninger) fra bronzealderen. Brede Børnehaves skovbørn ofrer gerne stykker af deres madder til de gamle magter! I øvrigt er der også fundet spor af bronzealderbebyggelsen uden for skovene, f.eks. i Lundtofte, ligesom der ses sten med skålgruber i gærdet omkring Sorgenfri Slotspark. Spor af jernalderens bebyggelser er bl.a. fundet ved Hvidegården øst for Lyngby.

Desværre er der kun få spor fra tiden mellem år 0 og 1000 e.Kr. i Åbrinken-området, men folk har givetvis boet her, vel især på de gode jorder omkring de landsbyer, der blev grundlagt i sidste del af Vikingetiden (eller i den tidlige Middelalder), og hvis navne vi stadig kender og bruger: Virum, Øverød, Søllerød, Nærum, Lundtofte, Lyngby. Virum og Nærum er navne, der stammer fra den sene jernalder, Lyngby er fra Vikingetiden. Mens landsbyerne som sådan er fra Vikingetiden, kan bygdenavnet således godt være ældre, ligesom der godt kan findes ældre fund på stedet. 'Grisens' anden endestation, Jægersborg, er i øvrigt en sen betegnelse for et slot (Ibstrup) bygget af Christian IV, som lå i det nordlige Gentofte Kommune (Randsborg, 2004).

Møllerne langs åen går sandsynligvis også tilbage til sen vikingetid, omkring år 1000, og skal sikkert ses i lyset af de godsdannelser, der da fandt sted (Randsborg, 2003; Møller, 1971). Kongen ejede bl.a. den sydlige del af Dyrehaven, og vi ved også, at han i midten af 1100-tallet – foruden byen København – skænkede biskop Absalon (af Roskilde og senere Lund, som ærkebisp) en gård i Virum og en forpagtergård i Nærum med flere ejendomme – næppe småbesiddelser. Brede Mølle hørte også under bispen i Roskilde og skulle i 1370 årligt udrede 4 mark sølv, 1 fedesvin, 1 dunk tysk øl og et par sko til fogeden eller 'bryden', jvf. ordet 'Brede'. En bryde brød brødet (for andre), dvs. bestemte.

Vikingetidens Lyngby lå ved den gamle kirke, der sikkert havde en forgænger i træ fra 11. århundrede. I den senmiddelalderlige teglstenskirkes mur ses rester af en kalkstenskirke fra ca. 1100. Den anden gamle kirke ligger i Søllerød (tidlig middelalder: stedsnavn på -rød, -rydning, dvs. en stor gård der ligger på et ryddet skovområde). Ved Furesøens bred ligger ruinerne af Hjortholm Borg, også

fra middelalderen, som blev bygget af kongen og senere ligeledes overtaget af Roskildebispen.

Fra nyere tid har vi rimelige kort over egnen omkring Åbrinken, således Videnskabernes Selskabs kort fra 1766. Her ser vi bl.a. den snorlige Kongevej fra det 16. århundrede – kun en konge kan finde på at lægge en vej op over Geels Bakke i hestevognenes tid (Wittendorf, 1973)! Vi ser også vejstrøget mellem Virum og Nærum tæt ved Åbrinken (inkl. Bredevej-forløbet). Denne trafikåre går givetvis tilbage til jernalderen at dømme efter stednavnene.

Hulvejen, der leder fra Åbrinken ned til møllen, nu fabrikken, og stationen må derfor være 1000 år gammel. Hulvejen bag kio-

Videnskaberne Selskabs kort fra 1766 (udsnit over "Det grønne Område" m.m.)

sken på Frilandsmuseet er en stump af den gamle vej fra Lyngby til Virum via Fuglevad. Henover jernaldermarkerne i Geels Skov går mange hulveje, hvorom man dog kun kan sige, at de må være senere end markerne og før nyere tid; de er ikke med på kortet fra 1766. Kollektivt repræsenterer disse spor sikkert den bondefornuftige vej uden om Geels Bakke. Kortet viser også Sorgenfri Slot (opført i 1683, det nuværende slot er fra 1705 – senere ombygget af arkitekt de Thurah) og bl.a. møllerne langs åen (jvf. Mallings & Ipsen, 1995). Slottet var i øvrigt årsagen til, at Kgs. Lyngby blev skabt, og at det oprindelige Lyngby blev flyttet til 'Bondebyen', hvor der i øvrigt er fundet bopladsspor fra 7. århundrede e.Kr. I Brede blev fabrikkens flotte 'palæ' bygget i 1795 ved arkitekt Lillie. Fra samme tid stammer terrasserne med frugttræer – den ældste frugtplantage i Danmark, nu også befolket af flittige bier.

Derefter går det hurtigt: med landbrugsreformer, udskiftning af bebyggelsen omkring 1800 (dvs. flytning af en del af gårdene ud på bymarkerne) og regulering af skovene (se f.eks. gærderne omkring Geels Skov og Ravnholm Skov også fra ca. 1800, bygget for at holde køerne ude) (Ottosson, 1971). Senere fulgte industrialiseringen af møllerne, 'Grisen' fra 1900 og Brede Børnehaven fra 1905 (den første bygning i Danmark der blev bygget til dette formål). På fabrikken i Brede ses også Danmarks første bygninger i jernbeton fra 1907! S-toget kom til i 1930'erne, hvilket muliggjorde bebyggelses-ekspansionen i Sorgenfri-Virum. Åbrinken er således kun en af mange rækkehusbebyggelser opført i Det grønne Område efter 2. Verdenskrig. Frilandsmuseet, startet i 1901, blev også udbygget i disse år, og i 1960'erne fulgte Nationalmuseets øvrige etablering i Brede. Og snart er vi da kommet til den erindring om tingenes historie, vi personligt bærer på.

Rækkehusbyggerierne gjorde billige og dog individuelle boliger med have til en mulighed for mange: Enhed udadtil, større individualitet i haverne og især inde!

Åbrinken minder mig derfor om to arkæologiske oplevelser. Den ene er vores udgravninger i resterne af en kobberalderlandsby ved Lîga i Bulgarien fra ca. 4500 f.Kr. – og derfor samtidig med Vedbæk-jægerne fra vores område (Randsborg, 2005). Ved Lîga var der også énfamiliehuse, alle helt ens, og i størrelse som stuen i Åbrinken. Kobberalderkonerne lavede selv en meget smukt dekoreret keramik, så forskellig fra hus til hus, at man næsten skulle tro, der var 1000 års forskel på hjemmene. Med andre ord: det individuelle i den kollektive ramme!

Den anden oplevelse gemmer sig i vores store undersøgelser af øen Kephallénia (på størrelse med Bornholm) i Grækenland. Her blev den ene regulerede by efter den anden grundlagt ca. 500-300 f.Kr. – eller i samme tidsperiode som markerne i Geels Skov (Randsborg, 2002). Disse byer var alle opbygget af rækker af ens 'Åbrinken'-huse. Med andre ord: et egalitært samfund, udtrykt gennem én fast form dikteret af bystatens styre.

Vælg da selv hvilken plads vi har i historiens lange forløb, på alle steder og til alle tider!

Illustrationer uden tekst er bronzer fra gravene i de to høje på Frilandsmuseet, 14. årh. f.Kr. (Aner & Kersten, 1973)

Eksempel på en stues møblering, 1955

Samme stue 50 år senere

Endnu et eksempel på en stues møblering, 2005

Litteratur

Aner, E. & K. Kersten. 1973. *Frederiksborg und Københavns Amt. Die Funde der älteren Bronzezeit des nordischen Kreises in Dänemark, Schleswig-Holstein und Niedersachsen*. København/Neumünster (Nationalmuseet/Karl Wachholtz).

Glob, P.V. 1973. *Fortidens spor. Dyrehaven og Jægersborg Hegn*. København (Lindhardt & Ringhof). [Bl.a. om bronzealdergravene fra Fri-landsmuseets grund.]

Knudsen, S.Aa. 1982. *Landskab og oldtid. Atlas over Søllerød og Lyngby-Taarbæk kommuner*. Søllerød & Lyngby (De historisk-topografiske Selskaber for Søllerød og Lyngby-Taarbæk kommuner). [Mange litteraturhenvisninger; kan vist stadig fås, på museet Vedbækkfundene, Gl. Holtegård.]

- Malling, K. & A. Ipsen. 1995. *Sorgenfri Slotspark*. Sorgenfri (Greens).
- Møller, J. 1971. *Mølleåen fra Frederiksdal til Strandmøllen*. København (Thanning & Appel).
- Nielsen, V. 1984. "Prehistoric Field Boundaries in Eastern Denmark." *Journal of Danish Archaeology* 3. 135ff.
- Ottosson, P. 1971. *Brede Werck. Fabrik og Samfund*. København (Nationalmuseet)
- Randsborg, K. 2002. "Kephallénia. Archaeology & History. The Ancient Greek Cities." *Acta Archaeologica* 73:1-2. *Acta Archaeologica Supplementa* IV:1-2.
- Randsborg, K. 2003. "Bastrup – Europe. A massive Danish Donjon from 1100." *Acta Archaeologica* 74. 65ff.
- Randsborg, K. 2004. "Inigo Jones & Christian IV. Archaeological Encounters in Architecture." *Acta Archaeologica* 75:1. *Acta Archaeologica Supplementa* V.
- Randsborg, K. (ed.). 2005 [i trykken]. "Lîga. Cultural Processes in the Copper Age of Bulgaria." *Acta Archaeologica* 76:1. *Acta Archaeologica Supplementa* 76.
- Tønsberg, Jeppe. *Brede klædefabrik. I.C. Modeweg & Søn A/S 1810-1956. Den danske klædeindustri i international belysning*. Erhvervsarkivets Forskningsfond. Århus 2004.
- Wittendorf, A. 1973. *Alvej og kongevej. Studier i samfærdselsforhold og vejenes topografi i det 16. og 17. århundrede. Skrifter udgivet af Det historiske Institut ved Københavns Universitet IV*. København (Akademisk Forlag).

På besøg hos Lise Strandberg

af Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Min tidligere nabo, Lise Strandberg, har boet i Åbrinken, siden husene blev bygget. Lise er nu langt over 80 og stadig meget glad for at bo her. Flere af de gamle naboer er flyttet, eller også er de døde. Men heldigvis er der stadig nogle gode venner, som kommer på besøg. Jeg er en af dem.

Jeg nyder at komme hos Lise. Hun har en meget skøn stue. Væggene er hvide, gardinerne er af hvidt lagenlærred, og på gulvet er der kokostæppe. Møblerne er møbelsnedkermøbler blandet med gamle ting fra Lises barndomshjem, og der er dejlige malerier på væggene. De fleste er malt af hendes far, Karl Larsen. Der er også spændende keramik og lamper af bl.a. Salto. Når man ser sig omkring, får man øje på mange småting af forskellige kunsthåndværkere – også ting, Lise selv har lavet.

Lise og Svend flyttede til Åbrinken 245 lige da de var blevet gift. De havde begge været gift før, og sammen havde de Jacob på 2 år. Lise fortæller:

“Vi kom hertil fra en lejlighed i Lyngby og blev meget begejstrede for byggeriet, blot var det meget dyrt – omkring 60.000 kr. Vi ville helst bo med udsigt til marken og skoven, og sådan blev det.

Det var rigtigt ude på landet. Husene lå på den bare jord, og vi skulle selv sørge for at lægge fliser og plante hæk. Vi plantede også en masse træer. Jeg kan huske, at min far havde en aftale med ejeren af en planteskole om kunst for varer. En glimrende ordning, for

Collage, af Lise Strandberg

det var ikke til at sige, hvor meget der skulle anskaffes. Som årene er gået, viste det sig at være mere end rigeligt. De fleste af træerne er blevet fældet igen – ikke så få af naboerne.”

Lise sidder altid i sit private hjørne, hvorfra hun kan overskue både hus og have. Her har hun alt det fornødne: Den lille radio, som altid er stillet ind på P1, termokoppen, cigaretterne og stakken af bøger, der bliver udskiftet hver 14. dag. Det er en god aftale, Lise har med Lyngby Stadsbibliotek. Hver søndag eftermiddag mødes hun med Åse Andersen i nr. 241, hvor de snakker om bøgerne og meget andet. Jeg får ofte gode titler anbefalet. Lise fortsætter:

“Der var masser af børn, da vi flyttede ind. I nabohuset boede Tine, som var på alder med Jakob. De løb ind og ud hos hinanden. Jeg fik også nye venner, og der var flere af vore gamle venner, som fulgte os til Åbrinken. Og det gjorde Svends bror og svigerinde også. Da vi havde boet her omkring et år, fik vi tvillingerne, Fessor og Nana. Det var en hård tid, men vi fik en ung pige til at hjælpe mig i huset. Hun kom klokken 8 og gik klokken 18.”

Familiens tøjvask fandt sted på badeværelset i en Metro vaskekoger. Skylningen foregik i badekarret, som de selv havde anskaffet omkring det tidspunkt, hvor de også fik deres første køleskab. Indtil da havde de brugt viktualiekælderen. Dengang havde de heldigvis både slagter, bager og købmand i bebyggelsen, men rækkehusene var meget ens i starten:

“Jeg husker en aften, hvor jeg sad i min krog og syede. Svend var til et eller andet i København. Pludselig hører jeg to fremmede herrestemmer i forstuen. Efter lidt palaver åbner den ene herre skabet, og jeg hører bøjlerne svinge. De to herrer tager åbenbart overtøjet af og hænger det ind i skabet. Derefter går de hen mod stuedøren og åbner den.

Jeg var skrækslagen.

De blev også noget forbavsede, men den ene herre sansede da at sige undskyld, dette er vist ikke nr. 247!? Det gav jeg ham ret i. Manden var på besøg hos sin søn, vores nabo. Efter en spadseretur i omegnen med en ven var de nu nået tilbage, troede de. De kom hurtigt i tøjet igen og ind, hvor de hørte til.”

Svend var arkitekt, og som ekstrajob redigerede han en boligbrevkasse i Politiken:

“Det irriterede mig grusomt, at han som den naturligste sag af verden foreslog unge familier, at de bare skulle anskaffe en kommode til hvert barn, så ville de få orden på garderoben. Selv havde vi ikke en kommode. Vi havde børnenes tøj under sengene i papkasser.

En dag opdagede vi, at et af spørgsmålene i boligbrevkassen kom fra en familie i den anden ende af Åbrinken. Vi gjorde os stor umage med at vejlede dem med møblering af deres store nye stue. Et par måneder senere listede vi forbi deres hus for at se, om de havde fulgt vores råd. På det tidspunkt var hækkene kun ankelhøje, så det var let nok.

Det var nogle dejlige år. Og det var rigtig hyggeligt at sidde sammen om aftenen, når børnene var lagt i seng.

Jeg har altid haft god sans for farver, så på det område fik jeg lov til at boltre mig.”

Lise bor stort set som hun og Svend indrettede sig, da de flyttede ind. Køkkenkrogen er malet chocking pink, på spisebordet ligger en sart rosa indisk dug, og over fjernsynet er der draperet et yndigt stykke stof. For Lise kan ikke holde ud at se på ‘sådan et monstrum’, men der er altså nogle udsendelser, hun *må* se.

“Jeg er uddannet på Kunsthåndværkerskolen, hvor jeg også har undervist. Som 16-årig debuterede jeg på Efterårsudstillingen på Den Frie. Det var collager, og jeg solgte dem alle. Senere udstillede

jeg sammen med Cobra-malerne. Det var inden jeg fik børn. Da de kom, var det svært at få tid til det helt store. Jeg tjente dog lidt på at lave ting, som jeg afsatte til Hanne Hansen og Form & Farve – ting af filt med perler, broderi, patchworkbolde ...

Der har også altid været tøj, som skulle repareres, så det meste af mit liv har jeg siddet og syet – inde om vinteren og ude om sommeren. I midten af 70'erne lavede jeg igen et par udstillinger med collager. Det var dejlige år.”

Svend og Lise forlod så at sige aldrig huset samtidigt, og da der altid var et barn ude et eller andet sted, blev hoveddøren aldrig låst. Da Svend døde, måtte Lise have fat i en låsesmed. Det viste sig nemlig, at døren over årene havde slået sig så meget, at den slet ikke kunne låses. Det kan den nu.

“Og,” slutter Lise, “jeg har altid haft dejlige, hjælpsomme naboer, og jeg føler mig tryk og godt tilpas her i mit gode hus på Åbrinken.”

Et sølvbryllup, Åbrinkens og Strandbergs

Takt og tone i starten

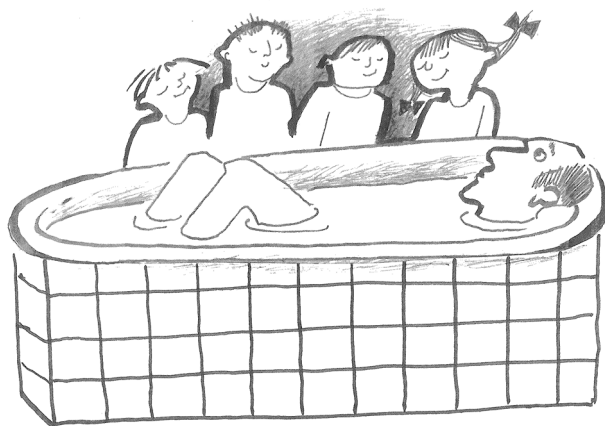
af Tove Simoni, Åbrinken 86

Fra 50'erne til 70'erne mindede Åbrinken-børnenes liv meget om 'Alle vi børn i Bulderby'. Alle kendte hinanden, vidste alt om hinanden og deres familier, legede sammen ... dog var der fortrinsvis pigelege og drengelege. Børnene betragtede alle husene som deres egne og vadede ud og ind af hinandens huse for at komme i haven – uden at bemærke hvem der var i stuen.

Kreative mødre bagte kager, og der blev leget med ler. Om sommeren var der ofte en vandslange i brug i en eller andens have. Dog var ejendomsfornemmelsen stærk. Hvis man var blevet uvenner, var det: "Du må ikke være i min have". Vor nabos datter havde været med sin mor i Norge en måned og havde dér gået i børnehave. Da hun kom hjem, var en af drengene gået ind i haven, og så lød det på klingende norsk "Ta bort trynen din ur haugen min".

Man legede med dukker, hinkede, spillede bold op ad væggen, løb på rulleskøjter, og en gang imellem var der eksotiske tilbud som: "Vil I ikke ind og se min far i bad". Når fastelavn nærmede sig, gruede mødrene lidt, for det var utænkeligt, at man købte et færdigt kostume hos 1000-ting. Så skildpaddekostume blev kreeret af bambuspinde overtrukket med lagenstof og malet eller et Belphegor-spøgelse eller måske en græsplæne med påsyede blomster og en ækel 'hundelort' (dog købt i 1000-ting).

For de voksnes vedkommende var det lidt anderledes. Man var lidt bange for at komme hinanden for meget ved, når man boede

så tæt sammen. Derfor var alle Des, og man sås mest til formiddagskaffe. Man kunne til nød invitere en mor og børn ind til middag, hvis hendes mand var ude at rejse. Men man passede hinandens børn i én uendelighed, og det var jo meget bekvemt: "Jeg stiller lige barnevognen foran Deres vindue, medens jeg er i byen" osv. Vi drak højtideligt dus med vores nabo efter ca. 5 år og først med resten af vejen ved en vejfest her i rækken. Da havde vi boet her i 16 år.

Husene var jo meget ens, havde ikke de særpræg som nu, så man kunne nemt gå galt. Min gamle mor kom på besøg en dag i sin bil og gik rask ind i nabohuset og blev venligt, men lidt forbavset modtaget. Men mor udbrød fornøjet "Nej, er De også her, det var da hyggeligt".

Barn i Åbrinkens begyndelse

– set med en 4-årigs øjne

af Peter Gabriel, Åbrinken 75 (nr. 33 fra 1955-61)

I 1955 flyttede jeg og min familie til Åbrinken ... Hvad husker et barn på 2 år herfra? ... Ikke noget ...

Men allerede et par år senere i 1957-58 begynder barndommens billeder at tegne sig: HULEBYEN ... Og med Hulebyen også barn-

Ishus. Slikboden på Bredevej 105 (foto: Erik Dauv)

dommens minder om lugten fra Hulebyen ... Det var tjære fra de mange tagpapbelagte hytter og røgen fra de små kakkelovne (de store drenge måtte godt lege med ild!) ... Lugten af nysavede brædder, rustne søm ... og især duften af PANDEKAGER ... Pandekager som vi børn kunne købe for 25 øre pr. stk. i 'Pandekagehuset' – og som de store drenge lavede ...

Alle vi børn mødtes nede i Hulebyen – de store først efter skoletid på Kongevejens Skole – hvor vi hver især efterhånden fik et lille stykke jord, hvor vi kunne bygge vores hus ... som var helt vores eget ... Søm og skruer var til rådighed ... og brædder ... så mange som man skulle bruge ... Det var en stor ting at bygge sit eget hus ... og med en lille have til ...

Lille cyklist. Peter Gabriel, 1957 (foto: Lucie Mørch)

Rundt omkring på området voksede stikkelsbær ... Vi børn var gode til at plukke disse og komme dem i små bakker, som vi solgte til beboerne i Åbrinken (måske mest til vores egne mødre!)

Det største hit for at tjene lommepenge var dog at samle hårnåle, som blev hentet i store kasser fra fabrikken og uddelt til os børn. Der skulle samles 5 x 5 stk. på et stykke pap med en flot pige på ... jeg tror, at 50 stykker pap kunne give 1 kr. ...

Disse lommepenge blev som regel omsat længere henne ad Bredevej i SLIKBODEN ... Her kunne man få en salmiakstang for 5 eller 10 øre ... og den skulle rulles ind i en mælkekapsel, hvor der lige var plads til den.

På vej ned til Brede Sø kom man forbi en stor hvid bygning ... der var hegn omkring, og også nogle børn var spærret inde der. Det var en meget skræmmende bygning ... men vi børn var jo lige glade ... vi havde vores HULEBY!

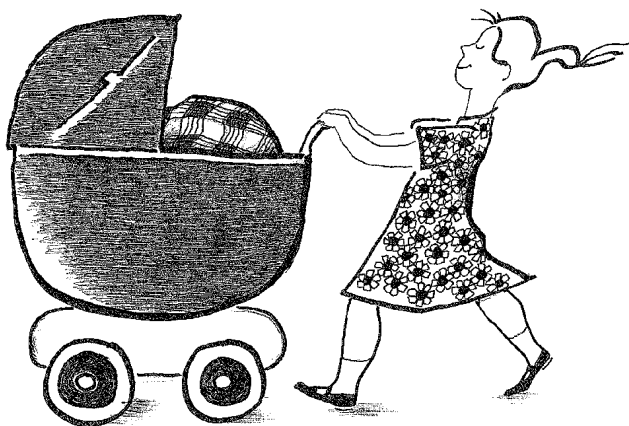
Ung i Åbrinkens begyndelse

af Birgitte Henriques, Åbrinken 8

Jeg flyttede til Åbrinken i 1955, og allerede året efter begyndte jeg på min første dagbog af mange. Jeg boede 10 år i Brinken, indtil jeg i 1965, som 22-årig, blev gift og holdt stort bryllup. (Familien Thorsen i nr. 10 var på sommerferie og havde stillet deres hus til disposition. Det siger noget om naboskabet). Der skulle gå mere end 36 år, før jeg igen flyttede ind i nr. 8 – i 2002 efter min mors død – et hus fuldt af gode minder. Og det var dejligt, at min ‘nye’ mand, Flemming, var indstillet på, at vi forlod hans barndomshjem i Dragør og flyttede hertil.

Samme sommer havde jeg 40 års studenterjubilæum på Virum Statsskole: Mit navn var det samme, min adresse den samme, ja selv mit telefonnummer var det samme som dengang! Der var endda nogle, som kunne huske det. Bortset fra de 3 veninder jeg fortsat har fra klassen, havde jeg ikke set de andre i 40 år! Det blev en mindeværdig aften. Hvor havde vi dog været fordomsfulde. De, der dengang på ingen måde fik adgang til vores univers, viste sig nu at være dejlige og interessante piger. Endda de stakkels 3 undertrykte drenge, som havde forvildet sig ind i vores nysproglige klasse, viste sig at være helt fine eksemplarer af manderacen, nu.

Men tilbage til en dejlig dag i maj 1955, hvor vi ankom med hele flyttegodset. Inden da var mange weekender gået med at cykle her-til fra Charlottenlund for at følge med i byggeriet. I skolen fortalte jeg, at vi flyttede til Brede. Året inden var en dreng flyttet til Virum,

og han blev drillet: “Nå, du skal nok ud til Virumbønderne, ha ha!” Dén undgik jeg. Ingen vidste, hvor Brede lå. Den første aften spiste vi på Frilandsmuseets restaurant. Det var bestemt ikke hverdagskost at gå ud at spise, og slet ikke dér. Næste gang var til mine forældres guldbryllop i 1992.

Den følgende morgen drog jeg op til min nye skole – lige tværs over vejen og ad en lille bulet marksti (nu en fin bred allé som hører til Frilandsmuseet). Der var et kaos af mudder rundt om huse-
ne, så jeg ankom i røjsere, godt smurt ind i pløre. Min klasselærer, hr. Bohn var god og klog, og jeg faldt godt til, særligt da Louise Bramsen fra nr. 96 kom ind i klassen. Vi var hjerteveninder lige til efter realen.

I min nye klasse var en vidunderlig sjov dreng, Bjarne, søn af skuespiller Peter Kitter. Via hans medlemskab af drengeklubben Thor mødte jeg Kjeld, med hvem jeg blev gift og fik 3 skønne børn.

Kitter er stadig en nær ven – hvor er det dog trygt og godt at have gamle venner! I dag har jeg stadig veninder fra dengang i Åbrinken: Marianne Saxtorph fra gymnasiet og Ann-Beate Scheel, aldrig kaldet andet end Besen. Hendes far, høj og flot iført oberstuniform, havde min mors store beundring: “Se nu den talje!”

Skoleskiftet var et skift i mere end én forstand. I min klasse i Ordrup Skole var der langt større spænd mellem børn fra meget velhavende hjem og børn fra meget fattige hjem – og så alle os andre midtmellem. På Kongevejens Skole var alle midtmellem. På et tidspunkt flyttede noget af vores familie (Hegel) ind i nr. 110. Det var sjovt og hyggeligt, og som teenager arvede jeg deres skønne udslidte læderstole – det hotteste man kunne have på sit værelse.

Med mine 12 år var jeg et af de ældste børn i Åbrinken, og var derfor ikke med i den legendariske Huleby. Det ærgrer mig i dag. Men jeg havde en komplet samling Anders And-blade, som jeg lånte ud og førte bog over udlånene. Tog jeg mon også en afgift? En god forretning var det i hvert fald ikke. Mange af bladene forsvandt.

Da familien Svarre i nr. 6 fik deres første barn, Anne, kunne jeg fra mit vindue følge med i, hvornår hun vågnede i barnevognen – og vupti, så stod jeg der og var mere end villig til at pusle den lille. Senere kom Peter, Tine og Morten til. Det var et eldorado for mig at få lov til at passe og gå ture med ‘mine’ unger. Jeg skylder Birgit stor tak for hendes tillid til mig som børnepasser. Louise havde samme lidenskab. Hun passede mest Christian Wohler, som var jævnaldrende med Anne. Ofte havde vi et slæng af drenge med på vores udflugter, men det var bestemt ikke dem, der kom i første række – ikke før senere.

Mine lomme penge tjente jeg som babysitter, mest hos familien Svarre og senere hos familien Kahlke i nr. 4. I 1957 gav en eftermid-

dag 3 kr., en aften 5 kr. En aften havde jeg dog tjent 8 kr., men det var også til kl. 1 nat. På den tid kostede indgangen til Frilandsmuseet 50 øre og de billigste biografbilletter omkring 2 kr. En elevbillet til Fru Dams afdansningsbal i Odd Fellow palæet i 1958 kostede 5.50 kr. (inkl. garderobe) – og det var vildt dyrt!

Familien Wohlerlert boede skråt over for os med deres mange børn. Som enebarn var jeg vildt betaget. Trappen og hele trappeopgangen hos familien Wohlerlert var malet sort. Ret praktisk! At se fru Wohlerlert hænge vasketøj ud var en oplevelse – det gik med lynets hast. Deres stue, som også var tegnestue, var malet i en skøn turkis farve, som mine forældre senere abede efter – til hele huset! En af Wohlerlerts drenge spurgte engang min mor: “Er du ikke en meget gammel mand?” På det tidspunkt var min mor vel først i fyrrerne, men med en stor grå stribe i håret ... Og så var der den søndag, hvor deres lille pressede citron krængede i svinget på vej til messe, døren røg op, og ud faldt en af ungerne. Vognen blev stop-

pet, og uden de store falbelader blev ungen puttet ind, og den afbrudte kørsel genoptaget.

I en periode ramte Claus, Toto og Christians fodbold meget tit vores gård – også køkkenvinduet. Til sidst blev det min mor for meget. NU måtte min far altså mande sig op og tale med fru Wohlerlert – ikke noget min far yndede at tage sig af. For at redde husfreden bankede jeg på hos Wohlerlerts og forklarede, at hvis drengene ikke holdt op med at sparke fodbolde ind i vores gård, så blev mine forældre nok skilt! Det hjalp! Og som nævnt holdt de guldbryllup og mere til.

Fra mit værelse kunne jeg se en fold med heste, der ofte inspirerede mig til at skrive de mest hjerteskræende kærlighedsdigte. Det må vist være der, hvor der nu er P-plads. Bagved lå Brede Ladegård, sådan cirka hvor hønsehuset og andedammen er nu. Det var en forfalden, lidt uhyggelig gård. Her boede Bo Jantsen, som var et par år ældre end mig. I 1956 har jeg skrevet i dagbogen: "Jeg er blevet medlem af dukketeaterklubben på Ladegården. Vi betaler 50 øre om måneden i kontingent. Vi er: Bo, Per, Jan, Klaus, Torben, Susi, lille Birgitte og mig selv. Vi har klubmøde hver onsdag, og så leger vi alt muligt skægt, bl.a. ettagfat i den mystiske labyrint i en af de gamle lader, hvor Bo har hængt gamle lagner op. Jeg tror nok, at Bo er lidt forelsket i mig, for han løber hele tiden efter mig. P.s. jeg kan også godt lide ham."

Indimellem opførte dukketeaterklubben stykker for publikum (med en tårnhøj indgangspris), vistnok altid drenge-stykker, f.eks. De tre Musketerer. Det var svært for mig at lægge den rette bøse stemme til. Klubbens Per og Jan var brødre. Deres mor var Nathalie Lind. I deres række boede også Susi, som hed Petøe. Hendes lillesøster, Kate, blev kaldt Kåter. Forældrene var utroligt søde og kom fra Ungarn.

I 1956 startede Louise og jeg klubben De kloge Hoveder. "Vi er kun os to. Jeg hedder Pil og Louise hedder Lus. Vi har mødested på vores loft og på Louises. Vi har lagt tæppe på gulvet og hængt forhæng op. Vi bruger Nefa-lygter som lys. Vi laver opgaver, som børn fra Åbrinken skal løse, og diplomer har vi skrevet på maskine. Vi skal i nær fremtid have tingene ned, for nu blir det snart for koldt at være på loftet". Senere, i 1957, fortæller dagbogen: "Var til Mukkes bal (Mogens Hink i nr. 143). Vi fik middag med is som dessert og rødvin til pigerne og øl til drengene. Jeg drak to mundfulde og ikke mere. Først dansede vi anstændigt og senere kinddans. Jeg dansede kun med Thomas. Vi havde det mægtigt skægt, og Thomas fulgte mig hjem". 1958: "Åh, for tiden synes jeg, at livet ser hårdt og sort ud! – En trøst er det dog, at ismanden Moses på Bredevej har åbnet igen."

I rækken overfor boede Onkel Lakrids, en rar mand, som vist havde sin dont hos Haribo. Hans søn, Flemming, blev kaldt Flæske i skolen, og han var ikke engang særlig tyk. 'Kong Farouk' boede i samme række. Det var vistnok bare mine forældres øgenavn til Eric Forrest, fordi han en sommer gik med fez i haven ... Og så var der dengang Louise og jeg sad og gængede på kæderne mellem de store stenpiller foran Brede hovedbygning – frem og tilbage – indtil, oh rædsel, én af pillerne væltede. De kloge Hoveder skyndte sig hjem – episoden forblev en hemmelighed.

Jeg ser tilbage på disse 10 år med glæde. Jo, Åbrinken var et godt sted at vokse op. Det var et godt sted for mine 3 unger at komme hos deres morforældre. Det var et godt sted for mine forældre at blive gamle – og et godt sted at dø. Det er derfor også en stor glæde for mig at føre traditionen videre og kunne modtage børn og børnebørn i vante omgivelser.

Besøg hos Bida Wohlert

af Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Tidligt på året kom jeg i snak med Birgitte i nr. 8 om, hvem der – ud over hende – havde boet her fra starten. Tanken faldt straks på familien overfor: Arkitekt Vilhelm Wohlert, hans kone Bida og deres mange børn. Birgitte fortalte, at hendes første møde med familien Wohlert var, da de netop var flyttet ind. Da var det ældste barn straks løbet ud på havevejen og havde præsenteret sig: 'Jeg hedder Christina, jeg er født i Stockholm, det er Pia, hun er født i Rom, det er Mette og Claus, der er født i København, og det er Toto, han er født i Mexico, og vi er katolikker'. Året efter fik de Christian. Han blev født oppe i soveværelset, og en time senere kom Bida ud på vejen og viste ham frem.

Sammen med Anders Svarre i nr. 6 blev vi enige om, at denne store familie, som så mange af os kender, måtte have et og andet at fortælle om forholdene i Åbrinken dengang. Derfor ringede jeg til Bida Wohlert og fik lov til at komme på besøg i Taarbæk.

Jeg blev venligt modtaget og fik fremvist huset. Sjovt nok havde det lidt samme udtryk som Åbrinkhusene: vinduer i hele husets bredde og store, firkantede rum uden falbelader. Køkkenet minde- de også meget om de oprindelige køkkener i Åbrinken. Blot havde dette hus en skøn udsigt over Øresund.

En kvindes plads er i køkkenet, så her satte Bida Wohlert og jeg os godt tilrette, og Bida fortalte:

“Vi flyttede til Brede fra en lejlighed på Godthåbsvænge på Frederiksberg. Vi havde ikke pengene til udbetalingen på 19.000 kr., men vores forældre skønnede, at det ville være godt for os, så de lånte os halvdelen af beløbet hver. Huset kostede 70.000 kr. og var et pragtfuldt stort hus. Vi var den 13. familie, der flyttede ind, da de to første rækker stod klar. Man kunne overskue alt, og det var morsomt at følge udviklingen af byggeriet.

Vi lavede straks garagen om til beboelse og delte værelserne på 1. sal op, så hvert barn fik sit eget rum. I køkkenet brød vi væggen ned ud mod gangen, så vi kunne være der alle sammen. Vi fik en fast bänk på væggen ind mod stuen. Her blev så stillet borde op ef-

ter behov. Den store stue blev arkitektens tegnestue. Det var i de år han var med til at bygge Louisiana.”

Ingen har større erfaring med at have børn i Åbrinken end Bida. Hun og Vilhelm havde fem børn, da de flyttede hertil og fik tre mere i de år, de boede her. Bida fortsætter:

“Huset fungerede rigtig godt. Og der var masser af børn i alle aldre, og de havde gode muligheder. Der var Hulebyen for de ældre, men også legen på vejene var rigtig dejlig, f.eks. dåseskjul, etag-fat, jeg melder krig mod ... og den slags.

Jeg brugte altid rigtige gazebleer og lavede særlige systemer med skylning, skoldning og vask i Metro-vaskekogeren på badeværelset. Derefter skylle og ud på snorene i haven. Mine bleer var kridhvide. På det tidspunkt var det nemt at drage sammenligninger, for der var frit udsyn til alle sider.

Det var forbudt at fiske nede i dammen i Brede. Alligevel kom Toto galt af sted og blev fulgt hjem af et venligt nabobarn, som heldigvis havde trukket ham op. Jeg takkede drengen og skældte ungen ud. Men hans storebror Claus var mere konstruktiv. Han spurgte: Så du nogen fisk, da du var dernede?”

Familiens mange børn gik på Skt. Knud Lavard Skole i Lyngby. Det var nemt for dem med Grisen lige til døren. Men ikke alle børn i området var lige heldige. Bida dvæler lidt ved erindringen om børnene på børnehjemmet Dan-Am – hvordan de små børn blev lagt ud på græsplænen ... i udvalg! Brede Børnehave rendte hun ofte på dørene, men kunne ikke få en plads til nogen af sine børn. Hun var jo hjemmegående ...

“Det var ret hyggeligt med tegnestuen, og det var nogle rigtig søde unge arkitekter. En dag skulle jeg til Lyngby i et ærinde, hvor jeg umuligt kunne medbringe barn og barnevogn. Jeg stak hovedet ind på tegnestuen og spurgte, om de ville høre efter den lille. Da jeg

kom hjem sad Østergaard med foden på vognen og kørte frem og tilbage, mens han tegnede.

Vores gode ven, Børge Mogensen, kom ofte og så til os. Vi havde fået sat et af hans nye 'Boligens Byggeskabe' op i et af værelserne, men jeg klemte fingrene, når jeg åbnede og lukkede. Det blev så bragt i orden. Christina, som boede på værelset, var til stede, så Børge spurgte hende, om hun var tilfreds med skabet. Nej, jeg vil hellere have ølkasser, lød svaret.”

Da familien flyttede hertil havde de ikke bil, men på et tidspunkt fik Bida en 2CV til stor lettelse ved f.eks. familiebesøg. Svært var det at holde styr på de mange børn ved bus- og togkørsel. Sene-re fik også hendes mand en 2CV (de to var tæt på at kolliderede foran deres eget hus) og var dermed blandt de få med to biler. Den tekniske udvikling var ikke til at stoppe:

“De første år hørte vi fabriksfløjten fra Brede morgen og aften, men i 1956 så vi de store spinderimaskiner blive kørt væk. Det var ærlig talt vemodigt at se dem på vej mod Kongevejen. De skulle vist til Polen.”

Naboskabet i Åbrinken husker Bida tilbage på med glæde:

“Egentlig levede vi i harmoni med vores naboer i 21 år – måske lige bortset fra da naboen savede vores bjørneklo over, lige som den stod i blomst. Så savede Claus naboens vedbend over, nede ved roden ... men det endte godt.

Vores naboer på den anden side var orientalske, så de lå på knæ med neglesakse og store hatte på og ordnede haven. Når vi havde konfirmation lånte vi porcelæn hos Bramsens. De havde et helt stel. Det var en herlig fornemmelse at dække smukt op til familie og venner.”

Husholdningspengene blev forstrakt med svampe fundet på markerne og i skoven. Allerbedst var dog blækhattene på Skodsborgvej. Minderne er mange, men Bida slutter af:

“Vi var sådan set ikke kede af at bo i Åbrinken, men gennem nogle bekendte fik vi mulighed for at købe huset her. De to yngste flyttede med, Jesper og Camilla, selvom de bestemt ikke syntes, at et hus med øresundsudsigt kunne måle sig med Åbrinken.”

(Familien Wohlert boede i Åbrinken 20 i bebyggelsens første 21 år)

Hulebyens storhedstid og andre hyggelige ulykker

af Anders Jerichow, tidligere Åbrinken 191

Vi vidste ikke, at vi måske var en del af et pædagogisk eksperiment. For os var Hulebyen bare vores fristed i Åbrinken, et sted hvor vi kunne save og hamre og bygge huse så flotte som det skæve tårn i Pisa, bare mere skæve, og tænde bål og bage snobrød og komme sent hjem om aftenen, godt snavsede med duften af bål og brød i tøjlet og rødmossede kinder – lykkelige og opmuntrede og stærkt utilfredse med stramme sengetider.

Kloge folk skrev imens artikler om Hulebyen, og arkitekter og pædagoger priste dette stykke kontrolleret frihed midt i rækkehusenes snorlige orden.

I rækkehusene havde livet sine regler. I Hulebyen var kun friheden.

Det var begyndelsen af 1960'erne. Udenfor rasede den kolde krig med Cuba-krisen og opførelsen af Muren gennem Berlin og jerntæppet ned gennem Europa. Inden for Åbrinken var der trygt og godt. En dag kørte Krustjov forbi i en kortège på Skodsborgvej, og mødrene fortalte en anden dag, at Præsident Kennedy omme i Amerika var blevet skudt lige gennem hovedet. Vi rystede disse underlige begivenheder af os, hvad var Krustjov og våbenkapløbet trods alt i forhold til vores geder og kaniner og vores eget våbenkapløb med børn fra fjerne rækkehusbebyggelser på den anden

Hulebyen (foto: Eric Forrest)

side af Bredevej, som forsøgte at tiltuske sig adgang til vores helt private Huleby.

Uden for Åbrinken lurede rigtignok farer, men også uomgængelige fristelser og tilbagevendende fornøjelser. Inden for Åbrinken alene trygheden. Men mere end dét, skulle det vise sig.

Hver ting havde sine faste omdrejningspunkter. Til truslerne, forstod vi på mødrene, hørte Mølleåen og jernbanen, hvor Grisen kørte forbi med rasende hastighed. Blandt fristelserne var Slikmutterers kiosk lige ovre på den anden side af Bredevej. Der var både fem-ørers og ti-ørers Piratos, og skønt en sodavandsis i netop de år steg fra 25 til 35 øre, stod vi gerne i kø foran kiosken, når Mutter Emily åbnede sin kiosk ud på eftermiddagen. Og så var der jo også de tilbagevendende fornøjelser på den anden side af horisonten, dvs. helt uden for Åbrinken. Hver tirsdag tog vi med Grisen til

Lyngby for at gå til dans hos Fru Geide, som sammen med Fru Grethe og et antal andre bestemte kvinder strøede savsmuld ud på gulvet, før drengene i sorte laksko, sorte bukser, hvide skjorter og butterfly fik lov at inklinere for netop den skørteklædte pige, de allerhelst ville gennemleve en cha-cha-cha med. Det var de faste fornøjelser, men et eller andet sted i den anden ende af Grisen og S-toget var også fabelagtige oplevelser som Tivoli og det indre København, hvor man i de år afsatte flere gader til fodgængere og kaldte det Strøget.

Men i Åbrinken var vi hjemme. Det var mødrene også. Til den ene side Fru Erichsen og Fru Gürtler, til den anden side Fru Larsen og Fru Graa og overfor Fru Hansen og den søde Fru Holmelund, som dengang boede i nummer 227 og i dag i nummer 14. Nu hedder hun bare Lis, men hun er lige så dejlig. Dengang var der ingen, der kun hed Lis. Det tog flere årtier og krige i Mellemøsten, før det overhovedet gik op for os, at alle fruene havde fornavne og sikkert lagde fødderne op på sofabordet, når de så TV. De fleste fruer er der endnu.

Ovre hos Holmelund fik de fjernsyn som nogle af de første, TV-avisen, som hed Aktuelt og vist nok blev udsendt ved halv otte-tiden, dét var altid noget med alvorstunge mænd, der fyldte det meste af skærmen, mens de fortalte om et eller andet uforståeligt, der altid havde det til fælles, at det slet ikke kunne hamle op med Hulebyen.

Men fruene holdt skansen. Fædrene kom cyklende hjem fra deres betydningsfulde arbejde, nogle – som f.eks. Hr. Hedetoft – kom kørende i sin imponerende Ford T, når det var tid til at spise. De var sultne, når de kom hjem, og de skulle være mere end uheldige for, at der ikke var mad på bordet. Nogle gange skulle de lige opdrage lidt på ungerne først, afhængigt af hvilke skideboller der

var sparet op til i løbet af dagen. De fleste fruer kunne godt blive vrantne. Men ordentlige røfler blev afleveret af fædrene. Om vinteren ventede man derhjemme, på en lun forårsaften var det stort at vente i den anden ende af Åbrinken for at cykle ræs ned ad 'Ringevejen' foran den udvalgte af fædrene, når han drejede rundt om hjørnet oppe ved I.C. Modewegsvej. Den var sikkert opkaldt efter en eller anden af samme vigtighed som Krustjov, men det var ikke lige til at tænke på, når man stod og ventede på sin far for at cykle hjem til aftensmaden.

Ringevejen var navnet på den eneste farlighed inden for Åbrinken, den store vej ned mellem de lige og de ulige numre, hvor man dengang skulle ringe med sin klokke, før man cyklede om hjørnet i forrygende stil.

Maden skulle hurtigt kastes ned, for De lyse Nætters tid var ikke bare en roman af Anders Bodelsen, det var Åbrinkens storhedstid, når vi legede dåseskjul ud for nummer 195, solsorten sang, og man var lidt forelsket i én af de andre unger. Hvis man var heldig, gemte man sig i samme busk.

Mødrene og fædrene kunne godt snakke lidt overdrevet om Krigen, følte vi. Først senere forstod vi, at denne fjerne krig først var afsluttet ti år før, vi selv kom til.

Set i bakspejlet kunne vi godt få den tanke, at Hulebyen blev opfundet for at friholde os fra alle farerne og fristelserne uden for Åbrinken. Med Hr. Mygind som Hulebyens egen grundejerforenings-kontakt var der tal på kaninerne og gederne og hjælp til opførelser af huler, der startede som fine småhytter, og ti år senere sluttede som hashbuler, men da var Hr. Mygind forlængst gået hjem, og kaninerne var helt sikkert døde.

Men hør, før det gik så vidt, herskede kun og alene trygheden i Åbrinken og dens fristed: Hulebyen.

Hulebyen (foto: Eric Forrest)

I Åbrinken regerede fruene om dagen, fædrene om aftenen. Og på marken herskede Hr. Madsen, en original af en varmemester, som tog imod kul under de to store skorstene og slog græsset på de tre plæner. På en jævnt god dag fik vi lov at sidde på anhængeren, mens hans traktor susede op ad Ringevejen. Når han var i ekstra humør, klappede han pigerne i numsen. Og når Hr. Madsen først var i regulært hopla, var der is til hele flokken af hujende unger. Han var hyret til at tage sig af kullene, til at sørge for fællesvarmen og græsset og til at klippe buskene ned mod Mølleå-dalen. Samtidig fungerede han som Åbrinkens helt private 'fritter', før nogen som helst havde opfundet fritidshjemmet. Man gik bare hjem fra Kongevejens Skole og satte kurs mod marken eller Hulebyen, og normalt mødte man Hr. Madsen, som lige holdt øje med alle ungerne og sikkert vidste, hvor vi alle sammen var. Til fastelavn var

det selvfølgelig Hr. Madsen, som sørgede for at hænge tønderne op, og den dag var han gerne i hjerteligt humør.

Men uden for Åbrinken lurede som sagt farer og fristelser.

Nede ved Mølleåen byggede vi tømmerflåder og satte kursen mod Øst ad den store flod. Det var ikke uden betydelig risiko. Selv mødre med dårlig lugtesans kunne på mange meters afstand identificere stanken af en gennemblødt unge, smurt ind i Mølleåens mudder. Så blev mødrene trætte, og fædrene blev alarmeret, selv om fædre ret beset synes, at sådan noget var enormt sjovt, hvis de selv havde tid til at bygge tømmerflåder. Nogle fædre, også vores, hjembragte udslidte olietønder til projektet, men virkede såre forbavset, når de mest forbløffende flåder alligevel gik ned i den brussende Mølleå.

Det var galt nok. Men på den anden side af åen kørte som sagt Grisen. Dengang var den rimeligvis lyserød som en rigtig grisebasse, og man kunne sidde og varme sig på motorrummet og se på

Hulebyen (foto: Eric Forrest)

togførerens overlegne styring af toget, når man kørte til dans i Lyngby med sine lakske i en lille pose. Men når der ikke var dans, kunne man lægge en én-øre på skinnerne og stille sig i ly af et træ nede i Mølleådalen, og når Grisen havde passeret, var én-øren minsandten mast helt flad, hver gang. Mødrene sagde, det var ulovligt – man måtte ikke ødelægge Kongens mønt, men det var jo slet ikke Kongens, kun én, man havde fundet hjemme i et køkken-skab – og ekstremt farligt. Som om man ville lægge sin mønt op på skinnerne, mens togføreren kunne se én oppe fra sit lune styresæde.

Mødre var også gerne på vagt over for fristelserne. Ovre hos Slikmutter kunne man få posen fyldt for mindre end en krone. Til de store fortryllelser hørte den store metaldåse, hvor man for en gigantisk sum, altså gerne om lørdagen, kunne vælge en slikpind så stor, at den kunne vare det meste af et ludo-spil, også hvis man blev slået hjem flere gange undervejs. Men imellem Åbrinken og Slikmutter var vores lokale jerntæppe, Bredevej, hvor biler ifølge Mødrene strøg forbi med livstruende hastighed, hvorfor det hørte til forskrifterne kun at færdes på lige præcis den side af vejen, hvor Slikmutter ikke boede. Sådanne forskrifter holdt ikke længere end lækkersulten.

Derfor var Hulebyen alle mødres drøm, i lang tid også børnenes drøm. Og om det så skyldtes, at hverken Hr. Madsen eller Hr. Mygind eller de andre fædre havde tid og ork til at dyrke Hulebyen i det lange løb, eller om det slet og ret skyldtes, at deres små søde børn blev store og bumsede – så gik det i hvert fald hverken værre eller bedre end, at Hulebyen udviklede sig til Åbrinkens eget Christiania med rækkehusenes egen Pusherstreet.

Ude i verden var stadig den kolde krig. Hjemme i Danmark – og også i Åbrinken – nærmede sig 1968 med påskebryg og bare

bryster og al ting. Hulebyens små kære hytter var afløst af mindre tæppelande på pæle, hvor vi pludselig følte os meget unge og smagte vores første øl og lærte at kysse – og erfarede at hash kostede seks kroner for et gram. Mødre, der trods Mølleåen aldrig havde forliget sig med duften af mudret og muggent barn, brød sig heller ikke om lugten af svedende teenagere med en em af dårlig tobak fra billige majs-piber, der holdt længst, hvis man lagde en ti-øre i bunden. Men hvor var de mødre, som ville holde opsyn med Hulebyen? I de jordslåede pælehytter sad pludselig de tidligere så nuttede børn, nu blot i en salig hashrus, før fædre en dag blev alarmeret til at stoppe festen, eller også var vi unge bare fortsat til bedre fester uden stanken af beskidte, fugtige tæpper, som vi i ubevogtede øjeblikke havde scoret i garagen eller på lossepladsen i Lundtofte, langt ude i den farlige virkelighed, fjernt fra Åbrinkens eget forjættede eksperimentarium: Hulebyen.

Den sorte Engel

af Inger Frøkiær, Åbrinken 251

I juni måned 1975 flyttede vi ind i Åbrinken 251, og allerede omkring Skt. Hans fandt vi ud af, at det ikke alene var et rækkehus i en større bebyggelse, vi var flyttet til. Vi var også blevet en del af kollektivet Den sorte Engel. Deltagerne i kollektivet var de beboere, der havde lyst til at være med, i de to sidste rækker af bebyggelsen. Kollektivets officielle mærkedage var sankthansaften – i foreningen kaldet 'løsrivelsesfesten' – hvor vi startede med fællesspisning på marken og derefter var til sankthansbål sammen med de øvrige 'Åbrinkere' og julehygge i december hos Dyk & Poula, som boede i nummer 239.

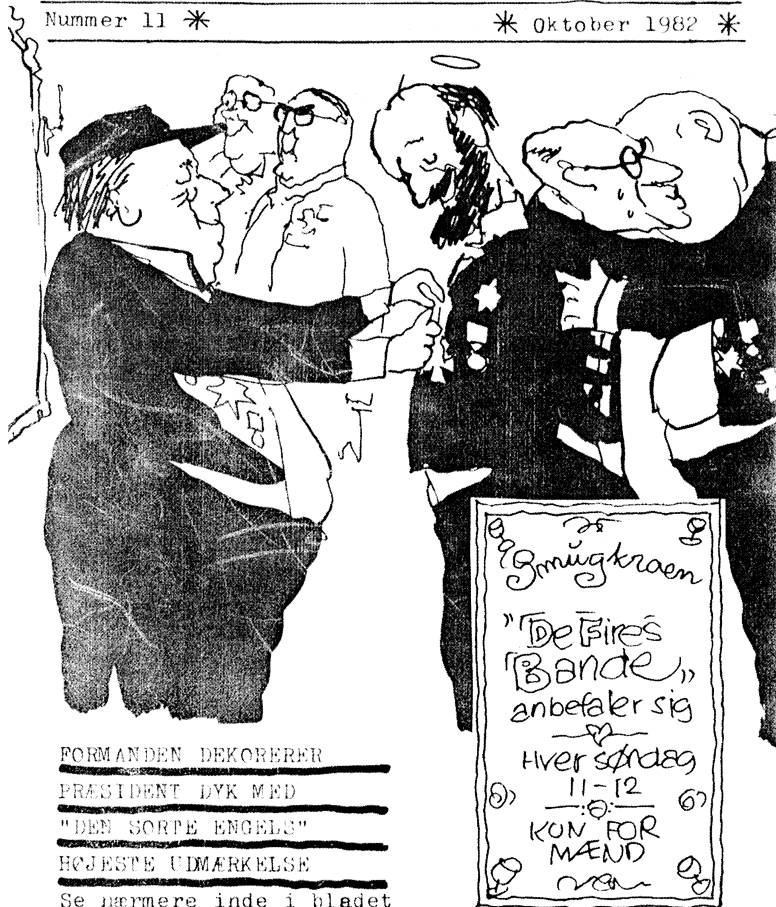
Runde (og mindre runde) fødselsdage, bryllupsdage, ja, mange forskellige mærkedage blev fejret i løbet af året. Dyk & Poula lagde ofte hus og have til arrangementer, hvor vi så film fra Grønland. Dyk arbejdede på Grønland i flere perioder, bl.a. ved bly- og zinkminen *Den sorte Engel* ved Marmorilik. Vi så også film fra et par af 'englenes' tur med Den transsibiriske Jernbane, fra Åbrinkens barndom og meget andet. Var der ikke en anledning, skulle formanden eller generalsekretæren nok finde på noget, så både børn og voksne kunne mødes til fælles buffet og dejligt samvær: anemonefest, Liva-fest osv.

De efterfølgende år fik vi eget flag og egen avis. Nummer 1 udkom i 1978 med forsidebaskeren "Sensationel ny fristad i Danmark – Den sorte Engel løsriver sig nu".

DEN SORTE ENGEL

Nummer 11 *

* Oktober 1982 *

FORMANDEN DEKORERER

PRÆSIDENT DYK MED

"DEN SORTE ENGELS"

HØJESTE ULM RKELSE

Se mere inde i bladet

Regler var der meget få af i foreningen – titler var der til gengæld masser af: Foreningen havde en præsident, formand, næstformand, generalsekretær mv. Var man utilfreds med den tildelte titel, var det op til den pågældende selv at udnævne sig til noget. De store beslutninger i kollektivet blev truffet om søndagen i Dyks garage, hvor “Firebanden” mødtes – her var kvinder forment adgang – niveauet var højt – og dagsordenen den samme søndag efter søndag.

Avisen udkom med i alt 6 numre, det sidste i 1984. Tyve år er gået siden da – meget har ændret sig. Vi er igen blevet et fuldt legitimt medlem af Danmark (Åbrinken), og alt er blevet ‘normalt’ – men det var nu ganske hyggeligt at gense aviserne og mindes vores første årti i Åbrinken. Kedeligt var det ikke!

At vokse op i Åbrinken

af Line Strandgaard, opvokset i Åbrinken 153

Jeg har rigtig mange gode barndomserindringer fra Åbrinken, hvor jeg boede fra jeg blev født, til jeg flyttede hjemmefra. Jeg er 27 år nu og udfoldede mig altså som barn i 80'erne i Åbrinken. Det var dengang, der var 'Slikmutter' på Bredevej, bobletyggegummi i munden og sejlørsko på fødderne.

Det er meget trygt at bo i rækkehus – der er altid nogen på begge sider af dig. Som barn kendte jeg næsten alle i min egen husrække og i de to tilstødende. Der var mange andre børn at lege med, nogle gange blev vores forældre også venner. Der var også mange søde ældre, som tog pænt imod os, når vi kimedede dørklokker og fx spurgte, om de havde nogle servietter til vores servietsamling, eller om de ville købe vores hjemmelavede blomsterparfume.

Om sommeren legede vi meget nede på marken og i Hulebyen, resterne af den tidligere byggelegeplads, som dengang bare var et dejligt buskads, man kunne bygge huler i. På vejen legede vi 'Jeg melder krig mod', Krone-skjul, Four Square, Gemme-leg, Sandhed eller konsekvens? eller vi sjippede, hinkede eller spillede syvstjerne op ad en mur. Om vinteren var der nogle år i træk en skøjtebane ovre på det, jeg stadig kalder 'Købmandens mark', dér hvor Geels Kirkesal nu ligger. Det var en kæmpe succes, og man kan da håbe på, at det sker igen.

Som arkitektstuderende bliver jeg mere og mere opmærksom på Åbrinkhusenes kvaliteter. De har rigtig mange finurlige detaljer,

som har givet nogle rumlige oplevelser, der sidder dybt i erindringen. Fx den indbyggede postkasse, hvis størrelse gør det muligt for nabokonen at stille den halve liter mælk, hun havde lånt, hvis man ikke er hjemme. For dét er meget typisk i Åbrinken, at man låner af hinanden på kryds og tværs. Som barn blev jeg nogle gange 'udlånt', hvis folk havde låst sig ude. Så kravlede jeg simpelthen igennem postkassen og åbnede stolt døren indefra. Det var en sorgens dag, da jeg var blevet for stor og ikke kunne komme igennem længere.

I den slags hus min mor og far bor i, er der et mærkeligt mellemrum der, hvor loftstrappen er. I dette rum uden vinduer, som vel er en trappe i et skab, kunne man sidde og holde hemmelig klub eller gemme sig, hvis man var sur. Det var sjældent, at jeg løftede loftslemmen, for der var lidt uhyggeligt deroppe – man kunne ikke stå oprejst, og vinden susede i spærerne. Men der lå også spændende ting fra fortiden. Ting man helt havde glemt eksisterede, indtil den loftslugtende pose blev åbnet. Kolonialkælderen var et sted, man nødtigt gik ned. Der var mørkt og koldt, men ligesom loftet var det også lidt dragende. Det var en sjov fornemmelse at være under trappen og høre folks fodtrin så tæt på sit øre. Man kan spørge sig selv, om de mange nye huse uden kælder og loft ikke mangler denne dimension – at huset er lidt som et menneske med en underbevidsthed og overbevidsthed og alt det der...

Når man bor i Åbrinken har man dobbelt af nogle ting. Man har en forhave og en baghave, en forvej og en bagvej. Vennerne fra forvejen var helt anderledes end dem fra bagvejen, med helt forskellige lugte og stemninger knyttet til sig. Herfra udgik min verden, som siden hen er blevet udvidet i større og større cirkler. En utrolig tryk og rar base i et landsbylignende samfund. Måske lidt

for trygt og homogent nogle gange? Registrerer man ikke påfaldende hurtigt anderledes udseende mennesker ELLER hække?

Jeg vil lade spørgsmålet stå ubesvaret hen, men slutte af med at hylde mangfoldigheden, som også findes i rigt mål i Åbrinken.

Det er forfatteren til højre

At finde ro i hverdagen

af Astrid Honoré, Åbrinken 53

Sidste efterår flyttede jeg, min mand og vores lille datter ind i Åbrinken 53. Da vi første gang trådte ind i huset, faldt jeg med det samme for dets rene linjer, gode rumfordeling og utrolige opbevaringsmuligheder. Syv indbyggede skabe! Det i sig selv var nok til at få mig til at juble efter 15 år i forskellige 1900-tals lejligheder, tilsyneladende bygget til folk med en meget lille garderobe eller hang til store mængder af opbevaringsmøbler. Dertil kom det fantastiske badeværelse med terrazzogulv, kæmpe badekar og 'hans' og 'hendes' håndvask. Kan det blive mere retroagtigt?

Også det oprindelige køkken med de skrå skydeskabe, som jeg har kigget langt efter på loppemarkeder, men aldrig har haft plads til, begejstrede mig. Garagen med plads til ting og sager og ikke mindst pladen, hvor værktøjet kan hænge, pænt ordnet – hver ting på sit søm med optegnet omrids, der sikrer orden i sagerne. I det hele taget appellerede huset til min fantasi om orden i tingene. For mit indre blik så jeg lange rækker af sylteglas med hjemmelavet indhold på hylderne i viktualiekælderen. Her skulle altid være en dåse med hjemmebag at byde uventede gæster. I fantasien vimsede jeg allerede omkring i et lille forklæde med min datter på hoften og en sang på læben, mens jeg rørte i gryderne og hilste på postbudet, der lagde dagens post i det gamle mælkeskab.

Sælgers advokat vækkede mig af dagdrømmerierne ved at henvende min opmærksomhed på en flækket flise i tilbygningen. Jeg var

komplet uinteressert i den slags detaljer. Efter cirka femten minutters besigtigelse skrev jeg under på købsaftalen, mens jeg tænkte på, hvordan jeg skulle føre indretningen tilbage til dengang, huset stod nyt.

Sælgeren var en ældre dame, der gennem et langt liv havde samlet møbler, malerier og minder sammen i overvældende grad. Resultatet ville have gjort det svært for os at se husets muligheder, hvis ikke vi et par måneder forinden havde været i et andet Åbrinkhus, hvis beboere med sans for detaljer og respekt for husets funktionelle idé havde vist os dets potentiale. Tak for det! Det satte mig i stand til at se lige igennem landskabsmalerier, baroklysekroner og tunge gardiner. Uforstyrret af stirrende øjne fra endeløse rækker af porcelænsunde spekulerede jeg på, hvordan jeg skulle finde de originale bakelitdørhåndtag og bakelitskabshåndtag, som sælger havde udskiftet med totalt upassende bronzesager. Samtidig var jeg lidt skræmt over, hvordan huset sugede mig ind i en romantiserende drøm om husmodertilværelsen anno 1956, som jeg tidligere ville have foragtet. Men den tanke blev hurtigt afløst af flere indretningsplaner. Jeg så det for mig: funkismøbler, Heerup-malerier over en ubehandlet mahogniskænk med afrundede kanter. Gid jeg havde sagt ja til mine bedsteforældres 50'er-møbler, dengang arven skulle deles.

Drømmen om 50'erne

Drømmen om 50'erne deler jeg med mange. Det er et årti, der for tiden vises fornyet interesse og en slags nytolkning. Hvor det tidligere blev omtalt som det grå årti, er det i dag ikke til at komme udenom som inspiration for mode, design og boligindretning. Modemagasinerne har reportager med piger med knaldrøde læber og vidde i

de knælange nederdele, stillet op på en meget 50'er-agtig måde. Eller måske er det bare mig, der forestiller mig, at Familiejournalens modeller så sådan ud dengang i 50'erne? Jeg ved det ikke.

Men jeg ved, at både Piet Hein, Poul Henningsen og Orla Mølgaard er i højeste kurs hos auktionshusene. Og de geometriske former fra 50'ernes tapeter er tilbage. Se bare Nokias senest frigivne telefon eller min egen nyligt indkøbte kjole med cirkler i olivengrønne og beige farver. Det er ikke til at sige, hvad der har givet 50'erne denne renæssance, men tv-serien Krøniken har nok gjort sit til, at vi har fået øjnene op for årtiets værdier.

Kvinden, vi overtog huset fra, flyttede ind i det nybyggede hus med sin mand og deres seks måneder gamle søn. 48 år efter købte vi huset, og jeg flyttede ind med min mand og vores ni måneder gamle datter. Trods de mange forskelle på husets tidligere frue og mig, kan jeg alligevel ikke lade være med at lede efter ligheder. Måske har vi mere tilfælles, end man umiddelbart skulle tro. Selvom hun stiftede familie her i 50'erne – en tid jeg kun kender fra bøger – har vi måske haft nogle af de samme drømme. Drømme om ro i hverdagen.

Dengang og i dag

Er der mon grundlæggende ligheder i rammerne for hverdagslivet dengang og i dag? Er det derfor 50'erne er dukket frem af glemslen? Dengang var verden på randen af atomragnarok. De to supermagter, USA og Sovjetunionen, sloges om verdensherredømmet. Liberalismen og marxismen kæmpede om, hvordan verden skulle se ud. Krigens skygge hvilede over økonomien, og mange måtte vende hver krone for at få det til at hænge sammen. Men Socialdemokratiets massive indflydelse havde siden 30'erne mindsket afstan-

den mellem rig og fattig. En ny mellemstand flyttede i 50'erne fra byerne til ensartede betonfunkisboliger eller parcelhuse i forstæderne, fx til det nye Åbrinken. Panduro og andre af tidens forfattere frygtede og advarede mod det klonede og skræmmende normale liv, som denne boligstil fremmer. Frygten for ligusterfascisme og et liv på samlebånd med skyklapper på var de intellektuelles frygt – de mange tog med kyshånd imod tilbuddet om moderne boliger. Måske har arkitekterne haft “Ro i hverdagen” som arbejdstitel, da de tegnede Åbrinkens mange gentagelser, de lige linjer og den funktionalitet, der skaber gode vilkår for et roligt hverdagsliv. Husene er fra tiden efter krigen, men før de glade 60'ere. Krigens rationering var slut, arbejdsløsheden faldt, boligbyggeriet blomstrede, og dansk design havde sit store gennembrud.

Åbrinken tilfredsstillende den voksende middelklasses voksende behov. Her er alle den tids nyeste bekvemmeligheder. Gulvvarme, elkofur og garage til den bil, som flere og flere fik råd til. Husene afspejler en tro på fremtiden og fremskridtet. Måske drømte de første indflyttere, som jeg, om orden i tingene og ro i hverdagen, fjernt fra den overståede krig og frygten for en ny?

I dag er verden lige så uoverskuelig som dengang. Nu er truslen mod verdensfreden ikke atomkrig, men terror og epidemiske sygdomme. Arbejdsløsheden er steget igen, og verden virker uforståelig. Alligevel er der en tro på fremtiden og stor forbrugelyst hjulpet på vej af billige lån. Kombinationen af gode forbrugsvilkår og magtesløshed over for en uoverskuelig verden findes i dag som dengang. Måske er det ikke så mærkeligt, at man får lyst til at trække sig tilbage og værne om det kendte og nære – lukke sig om en kernefamilie, passe sit arbejde og glæde sig over, hvad man har?

Drøm og virkelighed

Åbrinken har rammerne for et forudsigeligt hverdagsliv med gode vilkår for børnefamilier. En lille oase af fred og idyl. Jeg er selv vokset op i rækkehus nord for København, men havde aldrig troet jeg skulle leve sådan som voksen. Jeg havde forestillet mig at gå nye veje og drømte ikke om at gå i mine forældres fodspor. Jeg ved ikke, hvad der er sket. Måske er det tiden, måske er det simpelthen, fordi jeg er blevet mor. Det er som om, at den eneste rigtige barndom, jeg kan forestille mig for min datter, er i et hus på en stille rækkehusvej med fællearealer og en masse andre børnefamilier.

Nu har vi boet her i fem måneder, og Åbrinken 53 er blevet vores hjem. Vi er så glade for at bo her og kan næsten ikke huske, at vi nogensinde har boet andre steder. Vi har allerede fornemmet det gode naboskab og sammenholdet blandt Åbrinkerne og føler, at vi har fundet en hemmelig skat. Vi har ikke fået gennemført 50'er-stilen, som jeg drømte om. Jeg har ikke noget forklæde eller kagedåse med hjemmebag. Men husets oprindelige badeværelse og køkken er bevaret. Og med hjælp fra venlige naboer har vi fået fat i de originale bakelithåndtag. Vi har indrettet os med så mange møbler fra 50'erne som muligt og endog købt et geometrisk 50'er-inspireret tapet til at sætte op i stuen. Lad os nu se, om det nogensinde kommer op, men jeg har jo lov til at drømme. Også om at finde ro i hverdagen.

Min første isfugl

af Claus Ørsted, Åbrinken 161

Det er som regel den første oplevelse, man husker bedst. Det første kys, den første forelskelse. Sådan har jeg det også. Jeg glemmer aldrig, da jeg for første gang oplevede en isfugl ved Mølleåen.

En råkold vintermorgen var jeg på vej hjem langs åen efter en morgentur med hunden, da et lille blå lyn med hurtige vingeslag fløj lavt over vandet. I morgenlyset funkledede det blå og rødt i et splitsekund som en diamant. Inden jeg fik kikkerten for øjet, var lyset forsvundet i krattet ved pumpestationens udløb.

Var det isfuglen, den sjældne kronjuvel i den danske fugle verden, jeg havde set et glimt af?

Isfugle sidder ofte på lave grene, der rager ud over vandet, og venter på bytte, og krattet ved pumpestationens udløb er et oplagt fiskested med sit virvar af grene og småtræer. Jeg besluttede derfor forsigtigt at nærme mig krattet og lave lidt kratluseri i håb om at se den sky fugl på nærmere hold. Og ganske rigtigt. Her sad den blikstille og spejdede ned i vandet, og jeg havde rigelig tid til at studere den nærmere gennem kikkerten.

Når man ser en isfugl første gang på nært hold, bliver man forbavset over dens ringe størrelse, der bedst kan sammenlignes med en spurv. Den er meget kompakt bygget og har et stort næb på 4 cm, der ser alt for stort ud i forhold til kroppen. Fjerdragten er på ryggen lysende turkisblå, der kan changere i azur- til koboltblåt. Undersiden er orangebrun. Den har en hvid plet ved ørerne, pink-

le røde fødder og ligner mest af alt en fremmed fugl, der hører til under andre himmelstrøg. Fuglens danske navn har intet med 'is' at gøre, men er en dårlig oversættelse af det tyske ord 'Eisvogel', der betyder jernfugl og hentyder til fuglens metalglinsende farver.

Pludselig forsvandt fuglen ud af kikkertens synsfelt. Den styrt-dykkede lodret ned i vandet og forsvandt. Tiden stod stille, og jeg stillede skarpt på krusningerne. Som skudt op af vandet kom den endelig til syne med en fisk i det sorte næb og fløj retur til udsigts-posten, hvor den satte sig. Med nogle kraftige slag mod grenen blev fisken, der så meget større ud end næbet, slået bevidstløs og herefter slugt med hovedet først.

Stum af forbavselse sænkede jeg brat kikkerten. Isfuglen fik øje på mig, reagerede omgående på den fremmede bevægelse, og med høje skarpe skrig "zii-tii, zii-tii" fløj kronjuvelen lavt hen over vandet, under broen over Mølleåen og forsvandt mod Ørholm.

Illustration lånt fra Politikens store Fuglebog og gengivet med tilladelse fra Carl Christian Tofte

Drømmen om paradiset

af Aliza Stern, Åbrinken 37

*Forårsblomster, efterårsmåner,
hvor mange af dem er vi født til at se?
Hvad er mere enkelt end at følge poetens råd,
at observere årstidernes kommen og gåen
og huske, at visse ting er uforanderlige.
(Su Tung-pò, Digtsamling fra Sung Dynastiet)*

I februar måned for halvtreds år siden flyttede de første ind i Åbrinkens huse. Området var udstykket fra en landejendom, der lå på den nuværende parkeringsplads til Frilandsmuseet. Der var endnu ikke anlagt veje eller oprettet skel mellem husene. De nye beboere havde fået et antal fliser, så de kunne forcere mudderet. Det var det! Først i den tidlige sommer blev der etableret veje og skel, de konkrete rammer for beboernes havedrømme. Ligusterhække blev plantet – små, små planter – og raftehegn sat op på nogle af havernes ydersider. De skulle med tiden dækkes med klatrende vækster, rose, efeu, klematis, arkitektens trøst m.m. Af dette mudderparadis opstod vores udeområder af i dag. I de forløbne 50 år er meget forandret.

Havehistorie

Den moderne europæiske have går tilbage til de tørre egne omkring Middelhavet, hvor en let vinterregn fik de vilde forårsplanter til at blomstre – overvældende, men kun for en kort periode. ‘Markens liljer’, anemone, ranunkel, tulipan, hyacint m.fl., forsvandt

med sommerens tørke. Det fik de første haveentusiaster til at forsøge sig med den ornamentale have, der – via gravmalerier – kan spores til Egypten længe før den kinesiske civilisation. I starten var det en praktisk bondehave, der siden udviklede sig til en have for nydelse, men med de samme elementer: et rektangulært bassin med liljer og fisk, blomster langs kanten, stier, rækker af skyggefulde træer mv.

I Mellemøsten indhegnede bl.a. assyrerne parker fulde af træer, planter og dyr til kongelig jagt. De blev kaldt 'Paradis', hvilket betyder lukket område. Tidlige bibelskrivere placerede menneskets skabelse i sådan en park. Men da assyrerne erobrede Egypten i det 7. århundrede f.Kr., blev de betaget af deres formelle have og bragte den til Mesopotamien – et område perserne siden bemægtigede sig. Den 'persiske' have er siden blevet det vigtigste kendetegn for

Forfatterens have

den persiske kultur. Araberne bragte denne havestil tilbage til middelhavsområdet. I dag vidner Generalifes haver i Granada tydeligt om en persisk oprindelse. Også Shah Jahan i Indien elskede den persiske have. Omkring 1640 opførte han Taj Mahal til minde om sin hustru. Foran mausoleet ligger en stor persisk inspireret have.

Andre dele af Europa har udviklet den formelle have ad anden vej. I Renæssancens Italien udvikledes en klassisk have som f.eks. Villa d'Este og Frascati med skyggende hække og træer. Klosterhaverne bragte den formelle geometriske have ind i middelalderens Europa som i det 17. århundredes Versailles med de store kanaler, store terrasser og springvand. Men i det 18. århundrede fik englænderne nok af geometri. De opdagede, at deres egne grønne landskaber var en vidunderlig have, fjernede det meste af den formelle havestruktur og trak græsplænen og træerne helt op til husene.

Fra tidlige historiske kilder ved vi, at også kongelige og adelige kinesere byggede mure og indhegninger omkring deres haver og jagtmarker for at markere et ejerskab. På kinesisk er ordet for 'by' det samme som for 'mur'. Kinas havekultur er baseret på naturalistiske søer, øer og bjergtoppe. For de gamle kinesere rummede den smukkeste landskabshave naturlige søer og vandløb, bevoksede høje og blomstrende enge, senere også bjerge. Også i japansk landskabsforståelse er vand og bakker hovedelementer, en havekultur der også aktuelt er oppe i tiden – og repræsenteret her i Åbrinken.

Ikke før mennesket har ødelagt naturen og i stedet skabt monotone landskaber, golde bakker og grimme byer, føler vi et behov for at bytte naturen med haven.
(Lorraine Kuck, 1968)

Her i landet fik vi først en egentlig havekultur med middelalderens klostre, en kultur der 'flyttede til byen' med adelsmænd og rige borgere efter Reformationen. 1700-tallets bondehaver var mest 'kål og gulerødder', men med Stavnsbåndets ophævelse fulgte også bøndernes øgede interesse for haven. I dag kan vi på smukkeste vis se de forskellige havetyper på Frilandsmuseet, hvor man har gjort et stort arbejde med at genskabe forskellige bondehaver. Her findes alle de planter, vi forbinder med et bondehus på landet – stokroser, bonderoser, hjertensfryd, malurt, lavendel og mange, mange flere.

Landskabet omkring os

Vi bor langs en åbrink i et kulturlandskab skabt over mange generationer: Mølleåen, Brede Sø, Sorgenfri Slotspark. Betragtet som en helhed minder det om en formel engelsk have med brede snoede gange, broer over vandløb, søer, store græsplæner, gamle træer og buske iblandet elementer fra den naturalistiske engelske have. Her er en gåtur vidunderlig på alle tider af året – store ege, bøge, elme og det der er tilbage af dem, pilekrat, el, asp, hassel og en enkel birk. Vi opdager pludselig de enkelte træers egenart, skønhed og form – både eg og bøg bliver allerdejlignst, når de frit får lov til at udvikle deres kroner. Man må lægge hovedet tilbage for at se en bid af himlen i stedet for de grå og brune stammer. Vores øjne bader sig i lys og former. I foråret er skovbunden et virvar af døde og knækkede grene, men op mellem brune blade dukker allerede i marts de første gule følfod frem, rask fuldt af vintergæk, erantis og anemone. Og hvert år, med et tilbagevendende suk, oplever jeg, at naturen løber løbsk.

Nogle mennesker hugger ned for fode, når de overtager en grund med gammel beplantning. Ved at fælde rub og stub risikerer

Forfatterens have

man, at der ikke længere er en eneste plet i skygge og læ omkring huset. Så bliver fuglene væk – en skade der ikke er let at gøre god.

- at stjæle fra os mørket under træerne, som står dybt i skoven, er den mest hjerteløse forbrydelse. (Junichiro Tanizaka, 1933)

Også fuglene stiller krav til det sted, de slår sig ned. De skal kunne finde mad og redematerialer og foretrækker den åbne blandingskov med lys og skygge. Haver med buske, bede, græsplæne og træer er deres rette element. På en varm sommerdag er det i træets skygge, fuglen søger hvile.

Træer og buskes livslængde bevirker, at man ikke kun planter dem for sig selv, men også til dem der kommer efter. Det bør både indgå i overvejelserne, før man planter, og inden man fælder de gamle træer, man måske har været så heldig at få med i købet. Køber man en tilplantet grund, bør man omhyggeligt overveje, hvilke træer og buske man skal lade stå, fordi de er kønne, giver læ eller værner om det private. Træer kan blive meget gamle, med et træ kan man række bagud og fremad i tiden. At plante et træ er noget særligt – som at tage en bid af evigheden.

Haven af i dag

Et lands havekultur formes af jorden, klimaet og topografien, såvel som religion og beboernes sociale status. Haven er in nu. Se bare på alle tilbuddene, fjernsynsprogrammerne og havecentrene, der dog viser et meget materialistisk havesyn. De materialer, vi tilbydes, er ofte kunstige både i form og størrelse. Til forskel fra skulptur og maleri er en have levende og forandres efter årstiderne. En nyanlagt have behøver tid til at modnes, den bliver først naturlig efter 5-10 år. Der skal ventes på det naturlige.

Havearbejde kan være en dejlig hobby, vidunderligt afslappende, men ordet har to stavelser: 'have' og 'arbejde'. Sikkert af samme grund ser vi, stadigt hyppigere, haver der nøjes med friserede græsplæner og spraglede blomster i skærende kontrast til den omgivende natur. Åbrinkens haver er bestemt ikke én type havekultur. De er skabt af den enkeltes interesse og behov. Den perfekte have findes ikke, for perfektion er et spørgsmål om individuel smag.

Ser vi kun på kirsebærtræernes blomster når de står i fuldt flor – på månen kun når der er skyfrit? Grene,

når de er ved at få blade eller når haven er dækket af visne blomster...?

Menneskene i almindelighed fortryder at kirsebærblomsterne falder eller at månen forsvinder bag en sky, dette er dog naturligt. Kun et særligt ufølsomt menneske vil sige: Den gren og den gren har mistet sine blomster, den er ikke værd at se på.

Som med alt, er det begyndelsen og afslutningen der er interessant. (Yoshido Kenkô, omkr. 1320)

Nogle finder kirsebærtræer af det onde. De nedfaldne blomsterblade irriterer måske, eller måske er et træ plantet for tæt på naboen eller vejen? Også ahorn og andre skønne træer er i miskredit på grund af nedfaldet. Skal vi da plante stedsegrønt, fordi det er irrite-

Forfatterens forhave

rende at feje blade op? Må vi se i øjnene, at kun de færreste er forundt sansen for skønhed og for at nyde stammerne og kvistenes skønhed, når bladene er væk? Eller må vi erkende, at det at bo tæt på hinanden kræver tolerance, respekt og dialog?

At skabe en have har altid været forbundet med lidt artisteri. Nogle gange som et individuelt udtryk, andre gange som stor kunst. Haven afspejler forskellige tendenser i tiden, men har altid tjen os og givet os simple glæder og skønhed. I dag er min have fredelig og lidt trist, regnen har lagt et blødt diset skær over buske og træer. Det lille vandløb strømmer forsigtigt mellem bregner og engkabbelejer, der er ved at komme frem, og når dammen, hvor regndråber danner ringe i et uendeligt fint tegnet mønster. Foråret er på vej.

Du unge menneske, lige meget hvad du siger. Alting er vrøvl og sludder med mindre du hører lyden af en hånd. (Hakuin Ekaku, 1766)

Åbrinkliv i børnehøjde 2005

Interview med Anna i nr. 23, Marie i nr. 30,
Philip i nr. 61 og Morten i nr. 63

af Inge Lis, Åbrinken 35

Børnene Anna, Marie, Philip og Morten går i 4. B på Kongevejens Skole. Der er de fire børn fra Åbrinken i klassen, hvad der svarer meget godt til gennemsnittet i en klasse på lige dén skole.

Drengene er naboer. De leger mest hos Morten, hvor de for tiden som regel spiller computerspil. Tidligere legede de med biler eller med plasticdyr – det sidste i et vandhul i Philips have. Nogle gange cykler de rundt i Åbrinken eller spiller fodbold op ad garagen. Det var nu mest før, de kunne sparke rigtig hårdt. Nu om dage skal de spille på marken. Det er den med målene. “Så går vi forbi min mormors hus, så kan jeg lige sige hej”, siger Morten.

Drengene følges ad til skole – nu på cykel. De må godt selv cykle til Kaplevej for at spille fodbold. De skal alle fire sige det hjemme, hvis de går rundt i Åbrinken. “Vi må godt selv tage til Storcenteret og shoppe eller købe gaver, hvis det er op til store begivenheder”, siger Marie. Så tager de enten bussen eller Grisen.

Philip har gået i Brede Børnehave. Morten gik i Dan-Am. Pigerne har kendt hinanden fra de var ganske små, kom i samme børnehave, Virumvej 35, flyttede til Åbrinken og kom i samme klasse.

Også deres mødre startede sammen, i 1. klasse på Hummeltofteskolen. De havde praktisk taget ikke set hinanden i 25 år, nu ses de næsten dagligt.

Når pigerne leger udendørs, sjipper de, spiller tennis og løber på løbehjul. De leger 'Jeg melder krig mod', og så gynger de sammen i Annas have. Tidligere legede de meget med bamser, Muffy'er, og syede tøj til dem. Både drengene og pigerne løber på rulle-skøjter, bruger svævebanen på legepladsen og spiller rundbold på græsset ved Bellini. "Der kan man købe pizza, til hvis vi er alene hjemme sammen. Det gjorde vi, da min far fyldte 50 år. Så hentede vi pizzaer og var alene hjemme ovre i Annas hus, mens der var fest i vores", fortæller Marie.

Marie er begyndt at passe små børn. De er rigtig søde. Kristine er 4 år og Johannes er 2 år. De bor på Maries vej. "Nogle gange spiller vi fodbold eller tegner. Kristine vil helt vildt gerne lege far, mor og børn. Så er Johannes baby, Kristine er storesøster og jeg er moren. Min storesøster passer også børn. Hun får vist 50 kr. i timen".

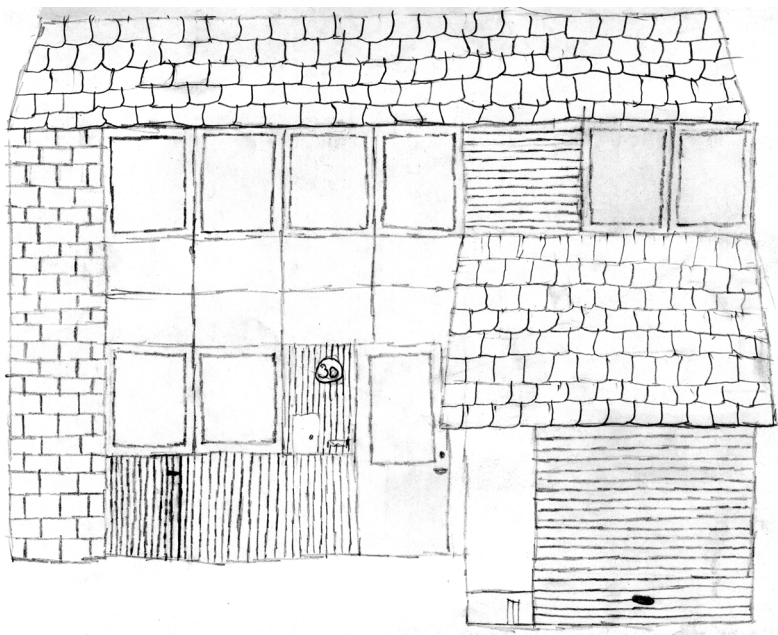
Til fastelavn går de alle fire rundt og synger 'Fastelavn, er mit navn'. Morten fik kun 13 kr. i år, for der var næsten ingen hjemme. "De fleste steder er de søde, men der er ét sted, hvor de er rigtig sure", fortæller Philip og Morten. Marie blev kattedronning i år. "Det er den, som slår bunden ud", forklarer Anna og fortsætter: "Vi er også begyndt at gå ud til Halloween og råbe 'Trick or treat!' Min nabo – den store af pigerne – fik vistnok 700 kr. på én aften sammen med sin veninde".

Senere på året, når anemonerne kommer, tager de op til Syvstjernen og plukker dem. Det startede i børnehaven, men er næsten blevet en tradition, når foråret skal markeres. Nogle år fejrer nogle af familierne nytårsaften sammen. "Vi skyder fyrværkeri af. Sidste år eksperimenterede vi med heksehyl på Dan-Am's trappe. Den fór af sted og lavede et stort, stort mærke," siger Philip, og Marie fortsætter: "De voksne er så kedelige. De sidder bare og snakker". "Sofia, min søster, og Marie dansede hele aftenen", husker Anna.

Morten har en dåbsske. "Så jeg er nok døbt!" Philip er døbt i Taksigelseskirken. "Det sagde de, da vi kørte forbi", som han siger. Pigerne er navngivet. Også Maries storesøster, som derfor måtte døbes lige før hun blev konfirmeret sidste år. Mortens forældre har lige fejret sølvbryllup. Philip og Morten var med til at lave æresport. Der var oasis og blomster. Der var i hvert fald roser. Skjoldet i midten lavede Mortens onkel. Lene, Mortens søster, havde sørget for et 5-mands orkester.

“Fødselsdage for klassen holder vi som regel ved at invitere alle pigerne eller alle drengene. Nogle få inviterer hele klassen”. På søndag inviterer Morten alle drengene til bowling.

Philip glæder sig til at arve en spændende skibskiste, som stammer fra hans tipoldefar. “Der er bl.a. kikkerter i og meget gamle modelfly”. Drengene lavede engang en hule nede ved legepladsen, men det blev ikke rigtig til noget. Amanda, Philips søster på 13 år, har engang lavet en iglo i forhaven, hvor hun drak te og læste Anders And.

Maries hus

Åbrinken 247, den dejligste adresse i hele verden

af Inge Lis Larsen, Åbrinken 35

Det var vores første eget hus, og her fik vi vores børn.

Nå ja. Per var otte, da vi flyttede ind. Vi skriver 1969. Jeg troede i min naivitet, at nu vi var flyttet på landet, kom man hinanden ved. Det gjorde man nu ikke umiddelbart. Man var Des og på efternavn. Men alle var søde og hjælpsomme, og tiden var med os. Inden længe kom vi ind på livet af naboerne og vice versa.

Per begyndte i 2. B på Kongevejens Skole, og det blev et langt bekendtskab på godt og ondt. Da Lars Emil forlod skolen, havde vi haft børn dér i 60'erne, 70'erne, 80'erne, 90'erne og 00'erne. Vi modtog stående ovationer til den sidste translokation.

Men tilbage til slutningen af '69: Åbrinken kunne vel på det tidspunkt næsten kaldes et sølvbryllupskvarter. Der var ikke meget tilbage af Hulebyen, så det var fint, at Per af min svigerfar fik materialer, så han kunne bygge et sted, hvor han kunne holde til. Men: 'Hvor længe var Adam i Paradis!?' – Kort efter indvielsen måtte Dyk og jeg slukke en, efter børnenes udsagn, selvantændt brand. Birger "Dyk" Petersen i nr. 239 (ham med den meget store have) havde en aktie i foretagendet, idet hans barnebarn, Erik, var en af de andre uskyldige huleboere.

Vores eget hus lå perfekt med udsigt over mark og skov og med en fuldstændig ugeneret have. Vi malede væggene hvide og døre og

skabslåger raff-røde med den helt nye akrylplastmaling. Vi fik messinggardinstænger med messingringe, messingdørhåndtag, messingknopper på skabslåger og skuffer og messingtrappeløberstænger til at holde kokosløberen på plads.

Forgængerne havde bygget et meget lille værelse i halvdelen af garagen. Det var ret praktisk, for Per kom hurtigt i den alder, hvor han absolut skulle spille høj musik og være længe ude. Han har siden betroet mig, at han tissede bag stikkelsbærbuskene, inden han gik ind i seng. Der var altid et par trin på trappen, der fik mig til at råbe: 'Er det dig!?' ... Gulvene arbejdede meget – specielt om sommeren.

Som tiden gik, skiftede bebyggelsen karakter. Der kom flere børn i husene og liv på vejene. Der blev et veritabelt sammenrend af børn og deres forældre. Vi afholdt "door-to-door festival" for 1. række, som vi kaldte os. Som enhver af navnet kan regne ud, gik festivaldeltagerne fra hus til hus. Og hvert sted blev vi godt beværtet, så vi blev temmelig morsomme og højrøstede. Vi endte hos Lisa og Gunnar i nr. 243, hvor vi dansede til "Bridge over troubled water". Senere opstod ideen med "Den sorte Engel", som Jan og Inger skriver om på side 57.

Lotte og Sofie kom i Brede Børnehave, og det blev en herlig tid for os alle. Vi etablerede nye venskaber og deltog i årets gang med leg og sang. I 1974 byggede vi stuen ud i hele husets bredde. Det gav meget mere plads.

Vi var mange familier, der om sommeren mødtes på stranden i Tisvilde – weekend efter weekend – helt ude ved livredderen. Børnene legede, vi voksne græd og lo. Jo mindre tøj, des tættere kommer man på hinanden. Det er min erfaring.

Vi etablerede også madordninger. Er der noget skønnere end at sætte sig til bords, når man ikke selv har svunget panderne!? ... Vi

tog på Hubertusjagt, vi holdt nytårsaftener sammen, spiste fastelavnsfrokost, spiste varme hveder store bededagsaften, fejrede fødselsdage og tog på udflugter sammen i ind- og udland. Om vinteren hankede vi op i kurven med varm kakao og tog på ture i Geels Skov med kælk og ski. Når vejret var til skøjteløb, drog vi til Lyngby Sø, Løje Sø eller Fuglsangsøen. Der var et evindeligt skøjtebyteri: 'Hvem har størrelse 37?' – og så videre.

I adskillige år sørgede kommunen for overrisling af marken ud mod Bredevej. Det var dengang, der var bager i Åbrinken, hvor vi kunne købe wienerbrød til pauserne. Børnene havde i det hele taget en svaghed for kager, så de udskrev meget snedigt kagekonkurrencer – også blandt fædrene. P.H. sagde engang, at børn skal have 100 hjem. Det havde vores.

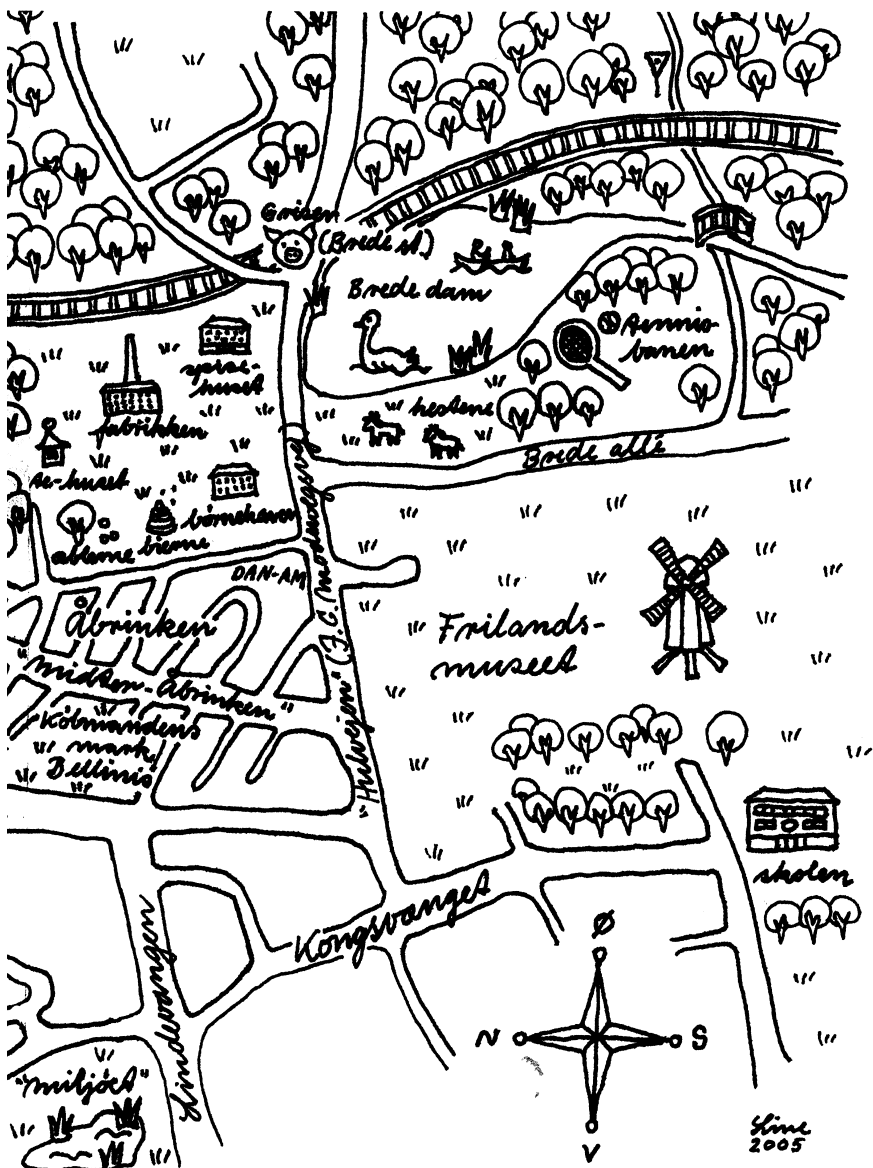
Vi havde meget stor glæde af marken over for vores hus. Børnene tog på 'skovtur' med tæppe og saftevand. Vi samlede nødder i hegnet og plukkede stikkelsbær til gelé. Vi spillede kroket, og i flere år var der fodbold for fædre og sønner. Når vi havde spist, kunne de lige nå en kamp, inden det blev mørkt. Der var ingen ende på herlighederne. En meget sjov ting: De første år, vi boede her, kom der tit mænd ved dørene. De bad om en madpakke. Et beskedent ønske. Så det fik de.

Dengang i 70'erne havde vi fiskebil hver tirsdag. Vores kat, Laksko, fik en sild af fiskemanden. Sød mand! Skærslipperen kom almindeligvis søndag formiddag. Han samlede ind og sleb ovre på marken, mens børnene så på. En gang om året fik vi besøg af kommunens rottefænger, og det har vel ikke udelukkende været af selkabelige årsager.

Som tiden gik, blev de herlige store marker på begge sider af Skodsborgvej bebygget ... Således forgår alverdens herlighed. Teknikerbyen og Geelskovparken har ikke følt, at de skyldte os i Åbrin-

Tegning: Line Strandgaard

ken noget. Men Viggo Jarls Kollegium inviterede os alle med til indvielsen. De har nu også siden haft megen glæde af vores grønne områder til fodboldspil.

Den 1. række var tæt på rensningsanlægget. Så hed det: 'Der er grøde i luften'. En anden plage var myggene, men til gengæld havde vi stor glæde af nattergalesang.

Da vi fik vores fjerde barn, begyndte Niels at fable om større hus, og inden jeg fik set mig om, var vi langt inde i forhandlinger om en rigtig villa helt ovre på den anden side af Bredevej. Men så vågnede jeg heldigvis op, og vi flyttede i stedet til Åbrinken 35. Der skulle gå 16 år, før vi kunne sige, at vi var lige så glade for nr. 35, som for vores børns tabte land, nr. 247.

Men nu – som før – holder vi Åbrinkere øje *med* og har øje *for* hinanden.

Og det er en god fornemmelse.

Gode naboer i Åbrinken

af Tine Pedersen, Åbrinken 108

En af de ting, vi har sat stor pris på hos os igennem de 10 år, vi har boet i Åbrinken, er, at vi har ældre naboer. For det første er det morsomt at høre om Åbrinken og dets beboere fra mennesker, der har boet her siden 1955. For det andet giver det en form for tryk-
hed for hele området, at der bor ældre årgange, som er hjemme, når de yngre årgange tager på arbejde. Det er rart, at her ikke virker affolket og dermed indbydende for eventuelle tyve.

Vi har også haft glæde af, at der har været nogen til at tage post og til at se efter huset, når vi har været på ferie. Et år glemte vi des-
værre bare at fortælle vores nabo, at vi havde givet nogle venner, der også bor i Åbrinken, lov til at sætte en del ting i vores garage, mens de havde håndværkere. Heldigvis er vores nabo ikke bare en ældre mand, men en klog, ældre mand, så han havde stillet sig i vinduet på 1. sal. Derved kunne han se at, der ikke blev båret UD af garagen, men IND i garagen.

En sidste ting, vi vil nævne om vores naboer Erik og Bente Petersen, er i forbindelse med afstemningen om belysningen i Åbrin-
ken. I den forbindelse fik vi lov at bruge deres stemme på en fuld-
magt. For, som de sagde: "Det skal I bestemme. Det er jer, som skal bo her mange år fremover". Det var en meget fin gestus, som vi satte pris på. Desværre skete der det triste, at Bente Petersen døde sidste år. Bente og Erik Petersen nåede at være gift i 62 år. Heldigvis

har vi den glæde at have Erik Petersen still going strong, og han fylder endda 90 i år.

Tusind tak for godt naboskab gennem årene – også til resten af bebyggelsen.

Fra os tre i Åbrinken 108

Linoleumssnit af Inge Falkentorp

Far-søn-ture i 90'erne

*af Søren Boesen, Åbrinken 79 &
Gert Kristensen, Åbrinken 191*

En gruppe fædre i Åbrinken havde længe snakket om muligheden for en weekendtur sammen med deres drengebørn. En tur med 3-stjernet spegepølse, salatfrit område, masser af proteinsodavand, øl i lange baner og cognac til kaffen. En formaningsfri weekend med fysiske udfoldelser uden overdreven brug af tandbørste og sæbe.

Det blev starten på en række pragtfulde ture i årene 1993-99. Indimellem til stor irritation for dem, der 'kun' havde pigebørn. Turene startede gerne med en Gammel Dansk at køre på, hvorefter tårevædede mødre og søstre vinkede farvel til deres små og store poder fra pladsen ud for Geels Kirkesal, senere kaldet grædemuren. I virkeligheden glædede de sig vel til udsigten til en weekend uden forstyrrende mænd og drenge. Efterhånden blev børnekuldet 'for gamle' og mistede lysten, og trods diverse anstrengelser ebbede traditionen ud.

1993: Nekselø og Kongsøre

Den første tur gik til Kongsøre ved Holbæk. Der kunne vi tænde bål og slå telt op lige ud til Isefjorden. Vi var ca. 25, der tog af sted kl. 8.00 i højt solskinsvejr. Bilerne var pakket med vin, øl og sodavand, masser af mad, bøffer og pølser. Turen gik først til Nekselø,

hvor frokosten blev indtaget og med leg på skrænterne. Senere på dagen kørte vi videre til Kongsøre, slog telt op og samlede brænde i skoven til det store bål. Børnene faldt omkuld rundt om bålet, mens sax'en spillede vemodige viser, og der blev fortalt et par saftige historier. Næste dag fandt vi frem til søværnets kondibane midt i skoven. Den blev gennemprøvet af de største og dristigste drenge og fædre.

Vejret var fantastisk, og en tradition var født.

Bålpladsen ved Kongsøre

1994: Kanotur, Susåen

Denne gang var alle fædre med drenge blevet inviteret, så vi var nu blevet ca. 55. Det blev til knapt 20 kanoer, der blev pakket med telte og mad. Det var en blæsende og våd tur over Tystrup Bavelssøerne i regn og modvind – vejrguderne var ikke med os, så der var stående grillmad, da vi endelig nåede frem til lejrpladsen. Den var

ganske lille og helt overfyldt med andre våde kanoroere. Næste dag var vejret bedre, og vi nåede frem til Næstved langs Herlufsholm i pæn stil.

Blandt denne turs mærkeligere tildragelser var en flok døde køer, der lå med benene strittende lige i vejret på en eng ned til åen. De må have spist noget de ikke kunne tåle ...

1995: Møn

Vel nok den smukkeste tur. Denne gang var bilerne ikke pakket med mad, for blandt os var en lokalkendt der sørgede for mad fra den lokale slagter: et rigeligt antal pølser og rødt kød og en halveret olietønde at grille det hele på.

Det var nok en af de varmeste dage det år. Vi startede med at besøge Nyord og gik i vandet fra Møns sydkyst. Aftenen var helt fantastisk. Månen lyste hele pladsen op, og stjerneskuddene væltede ned fra himlen. Denne nat var der ikke mange, der sov i telt, soveposen blev lagt ud i kornmarken, og vi sov under åben himmel. Næste dag var der vandretur langs klinten..

1996: Hven

På Hventuren tog vi færgen fra Nyhavn til Bäckviken. En lettere fodtur derfra langs kysten bragte os til campingpladsen på øens nordside. Her fyldte vi en hel slugt ud med telte og langt bålsted. Det blæste kraftigt, hvad billedet dog ikke vidner meget om.

Næste dag var der minigolf, den obligatoriske tur til Uranienborg (og isboden) – og hjem igen.

Afgang fra Nyhavn til Hven

1997: Kullen

Kullen Camping var målet for dette års far-søn tur. Vi fik vistnok tiltusket os alt, hvad campingpladsen havde af borde og bænke. En stor grill blev båret frem til teltene, og så blev der grillet og snakket til langt ud på natten til stor irritation for vores campingnaboer. Der blev badet og sprunget fra klipperne, mens andre forcerede en 'bjergside'. Vejret var med os, så det var svært at vende næsen hjemad.

1998: Sejro

Da vi forlod grædemuren lørdag morgen, forlød det, at vejrguderne ikke ville os det bedste. Det var rigtigt. Vi sad bænket i et skur på

campingpladsen det meste af eftermiddagen og aftenen. Det var helt umuligt at grille, så campingkiosken fik nok årets største ordre på pizzaer. Drengene var våde og kolde, rødvinen var kold, og stemningen kunne helt sikkert have været bedre ...

1999: Fynshoved

Over broen for første gang, bortset fra dem der enten havde løbet eller cyklet turen. Vejret var med os fra starten, og der blev købt stort ind i Kerteminde, så vi ikke skulle lide nød. Det var godt badevejr, og med den store gummiplade liggende i vandet gav det gode muligheder for hovedspring, så det var nogle trætte børn, der gik i seng.

Næste dag var det diset og regn så der var hurtig afgang.

For fremtiden?

Far-søn-turene ser ud til at være stillet i bero for en tid, men hvad bliver det mon til med mødre og døtres planer om en tur til Paris? Vi kommer gerne og vinker ved grædemuren!

Grundejerforeningens bestyrelse

af Johan F. Simony, Åbrinken 86

At være medlem af en grundejerforenings bestyrelse kan indimellem være en særpræget oplevelse.

I dagspressens økonomi- og finanssektioner fremtræder 'bestyrelsesmedlemmer' som magtfulde personer i mørkt jakkesæt og med slips. De har stor indflydelse på firmaets drift og trivsel, og de oppebærer et honorar af en passende og ikke for ringe størrelse. Sådan er det for bestyrelser i erhvervsforetagender.

Noget anderledes forholder det sig for bestyrelser i grundejerforeninger og lignende rent private foretagender.

Her forventes det, at 'lysten driver værket', og at et passende antal af grundejerforeningens medlemmer stiller sig til rådighed og – uden vederlag – varetager foreningens interesser. Det sker f.eks. ved forhandlinger med myndigheder og ved driften af foreningens varmecentraler således, at alle sikres varme og snerydning om vinteren og afhentning af haveaffald om sommeren. Stilles der forslag om, at foreningens formand og kassereren som vederlag for det ikke helt ubetydelige arbejde, der er forbundet med disse poster, tillægges et beskedent honorar, bliver det kun nølende vedtaget på den årlige generalforsamling; arbejdet bærer lønnen i sig selv. Men opstår der for en grundejer et stort eller lille problem, må det være bestyrelsens forpligtelse at gøre en alvorlig indsats – helst her og nu – for at løse det. Et eksempel vil kunne belyse dette:

En grundejer vil opføre en læmur ud fra enden af sin terrasse og støder langs tagrenden på en ledning, der forsyner de næste huse

med signal fra den fælles fjernsynsmast. Et harmdirrende brev til grundejerforeningens bestyrelse anmoder bestyrelsen om omgående at iværksætte foranstaltninger med henblik på at flytte den omhandlede ledning, så han kan komme til at bygge sin mur. Et medlem af bestyrelsen går med brevet i hånden over til den vrede grundejer, og man bliver hurtigt enige om, at man blot kan lægge ledningen op på taget, medens bygningen af muren foregår, og derefter lægge den på plads igen. Bestyrelsesmedlemmet advarer forsigtigt om ikke at rive ledningen over, idet den forsyner 20 andre grundejere med signalet til fjernsynet.

Til trods for disse ikke særligt attraktive forhold er det i alle årene lykkedes at få et passende antal beboere lokket til at påtage sig opgaven som medlem af Åbrinkens Grundejerforenings bestyrelse. Bestyrelsen har ikke altid været fuldtallig i henhold til foreningens love, men har altid fået så mange medlemmer, at den i henhold til lovene var funktionsdygtig.

Bestyrelsen vælges på den årlige generalforsamling. Efter at formandens beretning er blevet kritiseret og godkendt, og efter at kassereren har forelagt budget og regnskab til kritik og godkendelse, er næste dagsordenspunkt: Valg til bestyrelsen. Er samtlige medlemmer af den siddende bestyrelse villige til at lade sig genvælge, er det et punkt, der klares på sekunder ved, at forsamlingen giver sin godkendelse til kende med kraftige klapsalver. De fleste medlemmer af grundejerforeningen kritiserer gerne bestyrelsens gøren og laden, men selv at indtræde i bestyrelsen er ikke så attraktivt. Jeg ved det af egen erfaring, jeg har set sagen både fra den ene og anden side.

I øvrigt har vi vel her i Åbrinken på samme måde som i andre foreninger og sammenslutninger også valgt vores skiftende bestyrelser ud fra det princip, at hvis man gjorde sig besværlig på en generalforsamling og kværulerede over både dette og hint, blev man

stillet op og valgt ind i bestyrelsen. Så kunne man selv prøve at løse problemerne. Jeg har været medlem af Åbrinkens bestyrelse i en årrække. Den mest byrdefulde post i bestyrelsen er hvervet som formand. Det er formanden, der forhandler med myndigheder, det er formanden, der skal sørge for, at vores varmemforsyning bliver så god som mulig og så billig som mulig, det er formanden, der iværksætter foranstaltninger i øvrigt af fælles interesse, det er formanden, der modtager de fleste henvendelser fra vrede grundejere, der harmdirrende giver udtryk for, at man ikke kan forstå, at dette eller hint ikke for længst er blevet iværksat, og det er formanden, der bliver skældt ud på de årlige generalforsamlinger.

Grundejerforeningens første formand varetog jobbet et par år, hvorefter han flyttede til Hillerød. Den næste formand varetog til gengæld jobbet i en meget lang årrække. Johannes Worsøe var formand for grundejerforeningens bestyrelse i mere end 20 år, og der blev i hele Worsøes formandsperiode gjort alt, hvad gøres kunne, for at medlemmernes varmeudgifter blev så rimelige som muligt. Man havde fornemmelsen af, at Worsøe nærmest betragtede hvervet som formand for bestyrelsen som en kær hobby. I hvert fald passede og plejede han varmecentralerne, som om det var hans kæreste eje, og på generalforsamlingerne redegjorde han for varmemforsyningen i et sprog der ganske givet kun var forståeligt for ingeniører med specialkundskaber i varmeteknik.

Det er mit indtryk, at bestyrelsen for Åbrinkens Grundejerforening igennem årene altid har fungeret tilfredsstillende for foreningens medlemmer, og at de opgaver, der igennem tiderne har været varetaget af bestyrelsen, er blevet løst på bedste måde. For mit eget vedkommende er min tiltro til bestyrelsens fortræffelighed steget så meget, at jeg i de senere år ikke altid har fundet det nødvendigt at deltage i de årlige generalforsamlinger.

Kortet er ajour indtil: 31. okt. 2001

Kort & Matrikelstyrelsen © Copyright

Matr.nr. : 2af m.fl.

Ejerlav: Lundtofte By, Lundtofte

Åbrinkens matrikler

Åbrinkens Grundejerforening eller rettere: Åbrinkens Varmeforening?

af Niels Holm, Åbrinken 30

Når man læser grundejerforeningens vedtægter, fremgår det tydeligt, at der her er tale om en grundejerforening baseret på andet end blot bestemmelser om vasketøj i haverne. Der står faktisk intet om vasketøj i haverne. Derimod står der særdeles meget om vores fælles varmforsyning, bl.a. at:

Grundejerforeningen er oprettet med det formål at varetage medlemmernes fælles interesser, herunder navnlig:

- at sikre tilførslen af varme til rækkehusene beliggende på Åbrinken i Brede
- at administrere ejendommene hvori varmecentralerne er indrettet
- at administrere fællesarealerne.

Læser man et skønsomt udvalg af senere generalforsamlingsreferater og regnskaber, bekræftes man i, at varmforsyningen er helt central; simpelthen det der binder Åbrinken sammen, fysisk og socialt. Der er altid noget at snakke om og forholde sig til, når talen

falder på varmen. Det var der i 1955, og det er der stadig i dag 50 år senere. Grundejerforeningens bestyrelse bruger rigtig mange kræfter på den fælles varmeforsyning. Løbende diskussioner om måler-aflæsning, klager over støj fra kedler, gasmotor eller pumper, reparation af rørbrud, fornyelse af rørsystemet, individuel opvarmning, jordforurening fra olietanke, varme eller ikke varme i de tre sommermåneder, løbende reparationer i kedelrummene – ja, listen er uendelig, og det er bestemt ikke lige sjovt alt sammen. Det kræver sin mand at stå model til alle de udfordringer, varmen giver bestyrelsen. Alle har en mening, bestyrelsen skal bare klare arbejdet.

Da Åbrinken blev bygget i 1954/55, var det ualmindeligt fremsynet at lade opvarmningen af husene ske via et lokalt fjernvarmesystem baseret på to varmecentraler. Varmecentralerne, oprindeligt kulfyrede, leverede varmt vand til de enkelte huses centralvarmesystem. Det var nyt i 50'erne, men fik senere stor udbredelse over hele landet.

Varmecentralerne befandt sig i nr. 78 og 195, og varmemesteren havde fra starten tjenestebolig i nr. 78. Boligen over varmekælderens i nr. 195 var helt frem til 1996 udlejet til to generationer af familien Gürtler. Først i 1996 blev den solgt. Madsen, den første varmemester, fungerede også som vicevært og gartner. Efter Madsen varetog Niels Jørgen Thygesen opgaverne, til han blev pensioneret omkring 1990. Derefter overgik pasningen af kedler og de grønne områder til Niels Petersen indtil 1992, da grundejerforeningen skrev kontrakt med NESA; herom senere.

Som tidligere nævnt fyrede man med kul i starten. Det medførte naturligvis et hårdt fysisk arbejde for varmemesteren. Senere ændredes kulfyringen til fyring med tung fuelolie og derefter til let fuelolie. Med disse tiltag tog luftforureningen over Åbrinken gradvist af over årene, ikke mindst da man i 1985 efter lange forhand-

linger og diskussioner vedtog at gå over til naturgas fra HNG og fik de oliefyrede kedler ombygget til naturgasdrift. Succes'en var prompte: I et referat fra generalforsamlingen i 1987 hyldes naturgasfyringen: "Den bedste og billigste fyringssæson hidtil".

Næste skridt i udviklingen var Lokal Kraft Varme (LKV blandt venner) etableret i 1992, da grundejerforeningens bestyrelse indgik førnævnte kontrakt med NESA. Kontrakten omfattede, at NESA installerede en naturgasdrevet motor i varmekælderens under nr. 78. Kort fortalt driver denne motor en dynamo, der leverer strøm til NESA's net. Spildvarmen fra gasmotoren opvarmer husene i Åbrinken. HNG leverer gassen til motoren, beboerne betaler gassen, og NESA køber strømmen gennem den investering, de har gjort i anlægget. Dermed er det gamle kulfyrede fjernvarmesystem

De gasfyrede kedler i varmecentralen, nr. 78

i Åbrinken nu igen på højeste teknologiske stade. Alt sammen gennemført ved grundejerforeningens bestyrelses energiske arbejde.

Men med LKV var der ikke længere brug for en varmemester, og boligen over varmecentralen i 78 blev solgt – i 1996, tilfældigvis samme år som boligen over varmecentralen i nr. 195. De indkomne penge blev sat til side til en senere renovering af fjernvarmesystemet. For at få bedre overblik blev det i 1998 besluttet at lade ingeniørfirmaet Rambøll udarbejde en statusrapport over rørledningssystemet. Grundejerforeningen ønskede klarhed over stand og levetid med henblik på en senere udskiftning. Økonomisk skulle denne kommende investering ikke frembyde større problemer, dels på grund af de solgte huse, dels på grund af en samtidig opsparring der har polstret pengekassen. Den endelige beslutning om udskiftning, systemvalg og takt er endnu ikke truffet. Igennem årene er der registreret 14 brud på rørene, der forbinder husene – beklageligvis altid når det var koldest og belastningen på systemet var hårdest. De beboere, der har fået gravet det meste af haven op med gravemaskine, midt i december, ser formentlig frem til en stabil løsning på problemet. En løsning der endnu engang kræver bestyrelsens indsats – og de varmer op til den.

Muligheden for at skrotte fjernvarmesystemet og installere individuel opvarmning af hvert enkelt hus har løbende været diskuteret. Ifølge kommunens varmeplan kræver det 100 % tilslutning fra alle 193 huse, der hver skal have et naturgasfyr installeret. Da investeringen i 2005-kroner vil være ca. 83.000 kr. pr. hus, er denne plan af flere grunde illusorisk. Ikke alle vil have gas ind i huset, og heller ikke alle vil acceptere investeringen.

Et alternativ er muligheden for at tilslutte sig Holte Fjernvarme. Men da det kræver, at vi først udbetaler erstatning til NESA for at bryde kontrakten, er det heller ikke en nem vej at gå. Bare tanken

om de udfordringer, der ville følge med en sådan beslutning, kan få bestyrelsen til at holde varmen.

Hvad fremtiden bringer af glæder og sorger i relation til vores fælles varmforsyning, er der ingen der ved. Men ét er sikkert: Det vil fortsat kræve en årvågen og tændt bestyrelse at klare udfordringen, for – som skrevet står:

Grundejerforeningen er oprettet med det formål at sikre varme til rækkehusene på de udstykkede parceller, som alle er beliggende på Åbrinken i Brede.

Gasmotoren i varmecentralen, nr. 78

Sætter vi pris på Åbrinken?

af Niels Larsen, Åbrinken 35

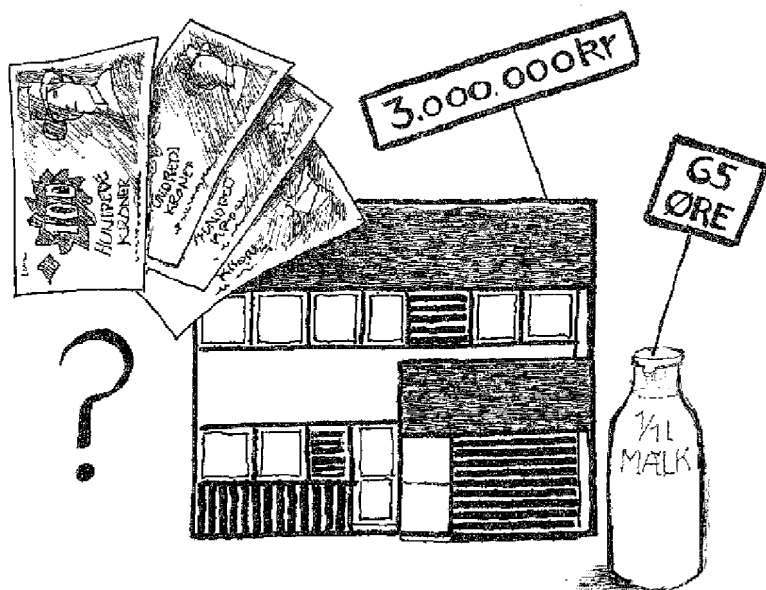
Et godt sted, ja. Alle, som bor i Åbrinken, og rigtig mange, som ikke bor her, ved, at det er et godt sted at bo. Men har det også været et godt sted at anbringe sine penge?

Den, der for 50 år siden ville have et hus i Åbrinken – et af de store, inde midt i rækken – måtte op med 70.000 kr., hvoraf 18.000 kr. skulle betales kontant og resten på vilkår, dvs. realkredit til 5 % for det meste, og et mindre statslån til godt 2 %.

Overvejer den pågældende at skille sig af med huset nu, og kan vedkommende – og det kan hun let – finde en ejendomsmægler, der er villig til at betegne det som 'velholdt' og 'uspoleret', vil det formentlig blive udbudt til 3 mio. kr. Som 'håndværkertilbud' dog lidt mindre.

Ikke dårligt med en 42-dobling. Det svarer til 8 % om året, vel at mærke skattefrit, eller en stigning på 50.000 kr. – i gennemsnit forstås, men til gengæld hvert eneste år.

Det er svært at se, hvad man hellere skulle have sat sine penge i dengang i 1955. En liter sød kostede 65 øre, i dag vel det 11-dobbelte, og hvordan skulle man overhovedet have gemt al den mælk? I øvrigt var der en sær overensstemmelse mellem mælke-, øl- og benzinprisen. En liter benzin kostede omkring 90 øre, i foråret 2005 10 gange mere. En øl kostede 79 øre, i dag er det nemt at komme over en grøn Tuborg til 3 kroner, altså knap 4 gange op – ikke just noget bidrag til ædrueligheden.

Timelønnen var knap 4 kroner i 1955, nu ca. 200. En 50-dobling indikerer, at det skulle være lettere at komme til et hus nu. Det er det nok også, men så er det på grund af lånemulighederne og den lave rente, for det, der bliver tilbage af lønnen efter skat, er vokset langt mindre. Men hvis man ikke tænker på at afdrage på sin gæld, er problemet ikke påtrængende?

For de fleste nybagte husejere, det være sig i 1955 eller senere, har boligkøbet slet ikke været en investering, men vejen til at komme til at bo på netop den måde, som man ønskede sig. De fleste har følt, at de satte sig meget hårdt, så hårdt, at de tid efter anden måtte spørge sig selv, om det var det værd.

At det, ud over at give et sted at bo, også blev økonomisk særdeles fornuftigt at have slået sig ned i Åbrinken, var noget, som først

viste sig efterhånden. Det ser enkelt nok ud, når man anlægger det lange udsyn. Langt mindre enkelt er det, når man står midt i det. Den, der købte sit hus i 1977, måtte f.eks. først se sin ejendomsvurdering falde fra 625.000 kr. til 490.000 kr. i 1982, for så at nå 1 mio. kr. i 1986 og efterfulgt af en ny nedtur til 700.000 kr. i 1991. Siden er vurderingerne kun steget, men derfor behøver det ikke at være blevet til en naturlov.

Kan man overhovedet tale om en investering, hvis man anbringer sine penge i sit eget hus? Udbyttet kan jo næsten kun bruges til at købe et andet. En rigtig god investering er det først for arvingerne. Skulle det være det for ejeren, burde han have købt to huse.